

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

WYTYCZNE

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 9 grudnia 2011 r.

w sprawie wymogów sprawozdawczości statystycznej Europejskiego Banku Centralnego w zakresie statystyki zagranicznej

(wersja przekształcona)

(EBC/2011/23)

(2012/120/UE)

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności jego art. 3 ust. 1 oraz art. 3 ust. 3, art. 5 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 14 ust. 3 i art. 16,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczące zbierania informacji statystycznych przez Europejski Bank Centralny⁽¹⁾, w szczególności jego art. 4 i 8,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Wytyczne EBC/2004/15 z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie wymogów sprawozdawczości statystycznej Europejskiego Banku Centralnego w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych⁽²⁾ były już nowelizowane w znaczącym zakresie. Zważywszy na planowane dalsze nowelizacje tych wytycznych, z uwagi na wymogi jasności i przejrzystości konieczne jest sporządzenie ich przekształconej wersji.

(2) W celu realizacji swoich zadań Europejski System Banków Centralnych (ESBC) wymaga sporządzania szczegółowej i rzetelnej statystyki zagranicznej obejmującej statystykę bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych, prezentujących główne pozycje wpływające na sytuację pieniężną i rynki walutowe w strefie euro, oraz statystyki dotyczącej transgranicznego przewozu banknotów euro.

(3) Art. 5 ust. 1 zdanie pierwsze Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych oraz Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „Statutem ESBC”) zobowiązuje Europejski Bank Centralny (EBC), wspomagany przez krajowe banki centralne (KBC), do zbierania, od właściwych władz innych niż KBC albo bezpośrednio od podmiotów gospodarczych, informacji statystycznych niezbędnych do realizacji zadań ESBC. Art. 5 ust. 1 zdanie drugie stanowi, że w tym celu EBC współpracuje z instytucjami lub organami Unii, z właściwymi władzami państw członkowskich lub państw trzecich oraz organizacjami międzynarodowymi. Art. 5 ust. 2 stanowi, że KBC wykonują, w miarę możliwości, zadania określone w art. 5 ust. 1.

(4) Informacje niezbędne do spełnienia wymogów EBC w obszarze statystyki zagranicznej mogą być zbierane lub sporządzane przez właściwe władze, inne niż KBC. Zatem niektóre z zadań, które mają być podjęte na podstawie niniejszych wytycznych, wymagają współpracy między EBC lub KBC i takimi właściwymi władzami. Art. 4 rozporządzenia (WE) nr 2533/98 zobowiązuje państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiedniej organizacji w dziedzinie statystyki oraz pełnej współpracy z ESBC w celu zapewnienia realizacji obowiązków wynikających z art. 5 Statutu ESBC.

(5) Część niezbędnych informacji statystycznych dotyczy rachunku finansowego bilansu płatniczego oraz wynikającego z niego dochodu i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, za które główną odpowiedzialność ponosi Eurosystem. W celu umożliwienia KBC realizacji obowiązku wspomagania EBC w tym zakresie należy zapewnić im niezbędną fachową wiedzę w dziedzinie statystyki, w szczególności w odniesieniu do pojęć, metodologii oraz gromadzenia, zestawiania, analizy i przekazywania danych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 8.

⁽²⁾ Dz.U. L 354 z 30.11.2004, s. 34.

- (6) Od czasu przyjęcia wytycznych EBC/2004/15 zmianie uległy międzynarodowe standardy stanowiące podstawę sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. W szczególności Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) opublikował szóste wydanie podręcznika bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (zwanego dalej „BPM6”), a Komisja Statystyczna ONZ zmieniła międzynarodowe standardy statystyczne rachunków narodowych zawarte w najnowszej wersji systemu rachunków narodowych z 2008 r. Dodatkowo Komisja Europejska przedstawiła projekt rozporządzenia w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010) ⁽¹⁾.
- (7) Z uwagi na nieodłączne trudności związane ze sporządzaniem statystyki inwestycji portfelowych uznano za konieczne określenie wspólnych rozwiązań dotyczących zbierania informacji tego rodzaju dla całej strefy euro. Systemy gromadzenia danych dotyczących inwestycji portfelowych w strefie euro powinny odpowiadać wspólnej normie, tj. jednemu z czterech modeli zakładających zbieranie co najmniej kwartalnych stanów na zasadzie „papier po papierze”, jak określono w tabeli zawartej w załączniku VI.
- (8) Sprawozdawczość w zakresie danych dotyczących transakcji i pozycji w odniesieniu do aktywów lub pasywów rezydentów strefy euro względem rezydentów innych państwach członkowskich strefy euro jest niezbędna do spełnienia wymagań statystycznych EBC w obszarze inwestycji portfelowych (i wynikających z nich dochodów). Dane te są wykorzystywane do sporządzania zagregowanych transakcji i pozycji strefy euro w zakresie pasywów inwestycji portfelowych i sald debetowych odnoszących się do dochodów z inwestycji portfelowych. Jest to zgodne z wymaganiami krajowymi lub ustaloną praktyką.
- (9) Kwartalna statystyka bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej stanowi część składową niezbędną do wyliczenia rachunku reszty świata w kwartalnych rachunkach finansowych strefy euro. Również w tym celu konieczne jest gromadzenie i zestawianie informacji dotyczących transakcji i pozycji względem rezydentów innych państw członkowskich strefy euro w sposób określony w niniejszych wytycznych.
- (10) KBC i inne właściwe władze uzyskują dostęp do scentralizowanej bazy danych papierów wartościowych (zwanej dalej „SBDPW”) z zastrzeżeniem wymogów licencyjnych i innych stosownych ograniczeń. SBDPW jest głównym źródłem danych o papierach wartościowych mającym zastosowanie przy przygotowywaniu danych wymaganych do sporządzania statystyki transakcji i pozycji strefy euro w zakresie inwestycji portfelowych. W szczególności, połączenie informacji zawartych w SBDPW z danymi zebranymi na zasadzie „papier po papierze” powinno umożliwić rzetelne sporządzanie statystyki transakcji i pozycji w zakresie papierów wartościowych związanych z inwestycjami portfelowymi, wyemitowanych przez rezydentów strefy euro i zakupionych przez rezydentów innych państw członkowskich strefy euro. Umożliwi to wreszcie sporządzanie struktury sektorowej pasywów inwestycji portfelowych strefy euro.
- (11) W ramach rocznego przeglądu międzynarodowej roli euro niezbędne są dane statystyczne o transakcjach i pozycjach dotyczących dłużnych papierów wartościowych w podziale walutowym, umożliwiające ocenę roli euro jako waluty inwestowania.
- (12) ESBC potrzebuje szczegółowych danych w celu oszacowania zasobów banknotów euro posiadanych przez podmioty spoza strefy euro. W związku z tym szczególne znaczenie mają informacje statystyczne dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro pomiędzy państwami członkowskimi, których walutą jest euro, a państwami spoza strefy euro. Statystyka taka jest niezbędna w celu wspierania procesu decyzyjnego dotyczącego emisji banknotów euro w odniesieniu do planowania ich produkcji, zarządzania zasobami oraz koordynowania emisji i dystrybucji banknotów euro przez KBC oraz EBC zgodnie z ich kompetencjami. Statystyka dotycząca przewozu banknotów euro pozwala dokonać oceny zmian pieniężnych i walutowych oraz niezbędna jest do oceny roli euro jako waluty inwestowania poza strefą euro.
- (13) Oceny jakości statystyki bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych należy dokonywać w oparciu o ramowe zasady dotyczące jakości statystyki EBC. KBC powinny oceniać jakość sporządzanych przez siebie danych, współpracując w stosownych przypadkach z innymi właściwymi władzami.
- (14) Zgodnie z art. 3a rozporządzenia (WE) nr 2533/98 oraz publicznym zobowiązaniem Europejskiego Systemu Banków Centralnych dotyczącym statystyki europejskiej, opracowanie, tworzenie i upowszechnianie statystyki europejskiej przez ESBC rządzi się zasadami bezstronności, obiektywności, niezależności zawodowej, efektywności ekonomicznej, tajemnicy statystycznej, ograniczania nadmiernego obciążenia sprawozdawczego oraz utrzymania wysokiej jakości wyników.
- (15) Przekazywanie przez KBC poufnych informacji statystycznych do EBC dokonywane jest w zakresie oraz w stopniu szczegółowości niezbędnym do realizacji zadań ESBC. W przypadku gdy źródłem informacji statystycznych oznaczonych jako poufne są właściwe władze inne niż KBC, korzystanie przez EBC z takich informacji powinno być zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 2533/98.

⁽¹⁾ COM(2010) 774 wersja ostateczna.

(16) Niezbędne jest ustanowienie procedury wprowadzania w skuteczny sposób zmian technicznych do załączników do niniejszych wytycznych, pod warunkiem że takie zmiany nie naruszają podstawowej struktury pojęciowej oraz nie wpłyną na obciążenia sprawozdawcze jednostek sprawozdających państw członkowskich. Przy stosowaniu tej procedury uwzględniane będą opinie Komitetu Statystyki ESBC. KBC mogą proponować takie zmiany techniczne do załączników do niniejszych wytycznych za pośrednictwem Komitetu Statystyki ESBC,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

Artykuł 1

Definicje

Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:

- 1) „statystyka zagraniczna” – statystykę bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz statystykę dotyczącą transgranicznego przewozu banknotów euro;
- 2) „bilans płatniczy” – zestawienie statystyczne, które przedstawia, w odpowiednich podziałach, transakcje międzynarodowe w danym okresie;
- 3) „międzynarodowa pozycja inwestycyjna” – bilans, który przedstawia, w odpowiednich podziałach, stan międzynarodowych aktywów finansowych i zobowiązań na dany dzień sprawozdawczy;
- 4) „płynne aktywa i pasywa w walutach obcych” – zestawienie statystyczne, które przedstawia, w odpowiednich podziałach, stan aktywów rezerwowych, pozostałych aktywów w walutach obcych i pasywów związanych z rezerwami Eurosystemu na dany dzień sprawozdawczy;
- 5) „transgraniczny przewóz banknotów euro” – eksport lub import banknotów euro;
- 6) „eksport banknotów euro” – dostawę banknotów euro z KBC lub z innej monetarnej instytucji finansowej (MIF) będącej rezydentem strefy euro do osoby prawnej spoza strefy euro;
- 7) „import banknotów euro” – dostawę banknotów euro do KBC lub do innej MIF będącej rezydentem strefy euro od osoby prawnej spoza strefy euro;
- 8) „rezydent” i „będący rezydentem” mają takie samo znaczenie jak w definicji zawartej w art. 1 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 2533/98;
- 9) „reszta świata” – organizacje międzynarodowe oraz rezydentów terytoriów innych niż dane państwo członkowskie strefy euro, którzy występują w charakterze partnerów transakcji dla rezydentów tego państwa członkowskiego;
- 10) „transakcja międzynarodowa” – każdą transakcję, która tworzy lub umarza, w całości lub w części, należności lub zadłużenie, jak również każdą transakcję powodującą przeniesienie prawa do danego przedmiotu pomiędzy rezydentami danego państwa członkowskiego strefy euro a podmiotami niebędącymi rezydentami tego państwa członkowskiego;
- 11) „pozycje międzynarodowe” – stan należności finansowych od rezydentów państwa członkowskiego spoza strefy euro oraz zobowiązań finansowych wobec takich rezydentów. Pozycje międzynarodowe obejmują również: a) grunty, inne aktywa materialne niewytworzone oraz inne nieruchomości fizycznie znajdujące się poza państwem członkowskim strefy euro i będące własnością rezydentów tego państwa członkowskiego lub znajdujące się w państwie członkowskim strefy euro i będące własnością rezydentów spoza strefy euro; jak też b) złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR) stanowiące własność rezydentów;
- 12) „aktualizacja wyceny” – zyski lub straty z tytułu pozycji międzynarodowych wynikające ze zmian kursów walut lub innych cen;
- 13) „aktywa rezerwowe” – bardzo płynne, zbywalne i wiarygodne należności Eurosystemu od rezydentów spoza strefy euro i nominowane w walutach innych niż euro, a także złoto, transzę rezerwową w MFW i zasoby SDR;
- 14) „pozostałe aktywa w walutach obcych” – a) należności Eurosystemu od rezydentów strefy euro nominowane w walutach innych niż euro; oraz b) należności Eurosystemu od rezydentów spoza strefy euro nominowane w walutach innych niż euro, które nie spełniają kryteriów płynności, zbywalności i wiarygodności określonych dla aktywów rezerwowych;
- 15) „pasywa związane z rezerwami” – przewidywane i warunkowe krótkoterminowe obciążenia netto Eurosystemu, podobne do aktywów rezerwowych i pozostałych aktywów Eurosystemu w walutach obcych;
- 16) zbieranie danych „papier po papierze” – zbieranie danych w podziale na pojedyncze papiery wartościowe.

Artykuł 2

Obowiązki statystyczne KBC

1. KBC udostępniają EBC dane dotyczące transakcji i pozycji międzynarodowych, aktualizacji wyceny, jak również stanów aktywów rezerwowych, pozostałych aktywów w walutach obcych oraz pasywów związanych z rezerwami, niezbędne EBC do sporządzania zagregowanego bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych dla strefy euro. Dane te przekazywane są w sposób określony w tabelach 1–5 zawartych w załączniku II oraz w terminach określonych w art. 3.

2. KBC przekazują EBC również dane dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro, określone w tabeli 6 załącznika II. KBC przekazują dane dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro, jeśli określona w oparciu o najlepsze dostępne szacunki całkowita wartość przewozu transgranicznego w poprzednim roku przekracza 1 000 mln EUR.

3. Jeżeli skala zmiany danych spowodowanej pojedynczym zdarzeniem o istotnym znaczeniu lub wprowadzeniem korekt jest znacząca lub wystąpi o to EBC, do danych dołącza się łatwo dostępne informacje dotyczące takich pojedynczych zdarzeń o istotnym znaczeniu oraz przyczyn wprowadzenia korekt. Dostępne informacje o pojedynczych zdarzeniach o istotnym znaczeniu przekazywane są również innym KBC strefy euro w ramach obowiązujących ustaleń, na przykład w odniesieniu do bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

4. W odniesieniu do miesięcznych i kwartalnych transakcji oraz kwartalnych pozycji wymagane dane są udostępniane EBC zgodnie z wymogami określonymi w załącznikach I, II i III, które są zgodne z aktualnymi standardami międzynarodowymi, a przede wszystkim z BPM6. W odniesieniu do miesięcznych płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych wymagane dane są udostępniane EBC zgodnie z wymogami określonymi w załącznikach I, II i III, które są zgodne z wytycznymi MFW dotyczącymi płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych.

5. Wymagane dane dotyczące bilansu płatniczego są udostępniane miesięcznie i kwartalnie. Wymagane dane dotyczące płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych są udostępniane miesięcznie. Wymagane dane dotyczące międzynarodowej pozycji inwestycyjnej są udostępniane kwartalnie. Wymagane dane dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro są udostępniane miesięcznie.

6. Systemy zbierania danych dotyczących inwestycji portfelowych powinny być zgodne z jednym z modeli określonych w tabeli załącznika VI.

7. W przypadku rozszerzenia strefy euro zarówno KBC tego państwa członkowskiego, jak i KBC wszystkich pozostałych państw członkowskich strefy euro przekazują EBC, w chwili przyjęcia przez to państwo członkowskie waluty euro, dane historyczne umożliwiające zbudowanie agregatów obejmujących strefę euro w jej nowym składzie. KBC przekazują dane historyczne za okresy od 2008 roku w oparciu o najlepsze dostępne szacunki. Decyzję o wymaganych pozycjach i ich podziałach podejmuje Zarząd EBC na wniosek Komitetu Statystyki ESBC indywidualnie dla każdego przypadku.

W odniesieniu do państwa członkowskiego, które przystąpiło do Unii po 2007 roku, dane historyczne obejmują co najmniej okres od dnia, w którym to państwo członkowskie przystąpiło do Unii.

8. W przypadku rozszerzenia strefy euro państwa członkowskie strefy euro będące częścią unii walutowej w okresie przed fizycznym wprowadzeniem euro przekazują za ten okres dane historyczne obejmujące unię walutową jako całość.

W drodze odstępstwa od postanowień art. 2 ust. 7 Banque centrale du Luxembourg nie ma obowiązku przekazania danych historycznych za okres do końca grudnia 2001 r., a Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique przekazuje dane łączne dla Belgii i Luksemburga za okres kończący się w grudniu 2001 r. Taka sama procedura znajduje zastosowanie w przypadku danych historycznych dotyczących okresu przed wprowadzeniem euro, wymaganych w przypadku zmian metodologii lub innych zmian wymogów sprawozdawczych.

Artykuł 3

Terminy przekazywania danych

1. Dane wymagane do sporządzania miesięcznego bilansu płatniczego strefy euro oraz dane dotyczące aktualizacji wyceny aktywów rezerwowych strefy euro przekazywane są do EBC do godziny 14.00 czasu środkowoeuropejskiego (CET) ⁽¹⁾ w 44. dniu kalendarzowym po upływie miesiąca, którego dane dotyczą.

2. Dane wymagane do sporządzania kwartalnego bilansu płatniczego oraz kwartalnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej strefy euro przekazywane są do EBC do godziny 14.00:

a) w 85. dniu kalendarzowym po upływie kwartału, którego dane dotyczą – od 2014 do 2016 r.,

b) w 82. dniu kalendarzowym po upływie kwartału, którego dane dotyczą – w 2017 i 2018 r.,

c) w 80. dniu kalendarzowym po upływie kwartału, którego dane dotyczą – od 2019 r.

3. Dane wymagane do sporządzania płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych Eurosystemu przekazywane są do EBC do godziny 14.00 10. dnia kalendarzowego po upływie miesiąca, którego dane dotyczą.

4. Dane dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro, o których mowa w tabeli 6 załącznika II, przekazywane są do EBC do godziny 14.00 w 35. dniu kalendarzowym po upływie miesiąca, którego dane dotyczą.

5. Jeśli terminy, o których mowa w ust. 1–4, przypadają na dzień zamknięcia systemu TARGET2, termin zostaje przesunięty na następny dzień operacyjny systemu TARGET2 ⁽²⁾.

6. Gromadzenie danych na szczeblu krajowym zgodnie z ust. 1–5 organizuje się w sposób umożliwiający dotrzymanie wskazanych terminów.

⁽¹⁾ Zawarte w niniejszych wytycznych odniesienia do czasu dotyczą czasu środkowoeuropejskiego (CET), który uwzględnia zmianę na środkowoeuropejski czas letni.

⁽²⁾ Dni zamknięcia oraz dni operacyjne systemu TARGET2 ogłaszane są na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu oraz na stronach internetowych Eurosystemu.

Artykuł 4

Współpraca z właściwymi władzami innymi niż KBC

1. W przypadku gdy źródłem części lub całości danych opisanych w art. 2 są właściwe władze inne niż KBC, wówczas KBC ustanawiają stosowne formy współpracy z tymi władzami w celu zapewnienia trwałej struktury przekazywania danych, spełniającej standardy EBC, w szczególności w odniesieniu do jakości danych, jak również wszelkie inne wymogi EBC określone w niniejszych wytycznych, chyba że taki sam efekt został już zapewniony w oparciu o ustawodawstwo krajowe.

2. W odniesieniu do rachunku finansowego bilansu płatniczego, wynikających z niego dochodów oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, KBC odpowiedzialne są za utrzymanie i rozwijanie standardów dotyczących pojęć, metodologii oraz zbierania, sporządzania, analizy i przekazywania danych w tych obszarach.

3. W przypadku gdy źródłem informacji statystycznych oznaczonych jako poufne są właściwe władze inne niż KBC, korzystanie przez EBC z takich informacji powinno być zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 2533/98.

Artykuł 5

Standard przekazywania informacji

Wymagane informacje statystyczne przekazywane są do EBC w formie spełniającej wymogi określone w załączniku IV.

Artykuł 6

Jakość informacji statystycznych

1. Z zastrzeżeniem zadań EBC w zakresie monitorowania, określonych w załączniku V, KBC zapewniają, tam gdzie jest to właściwe we współpracy z właściwymi władzami innymi niż KBC wymienionymi w art. 4, monitorowanie i ocenę jakości informacji statystycznych przekazywanych do EBC. EBC ocenia te dane w podobny sposób. Ocena jest przeprowadzana bez zbędnej zwłoki. Zarząd EBC corocznie składa Radzie Prezesów sprawozdanie w sprawie jakości danych.

2. Ocena jakości danych dotyczących transakcji i pozycji inwestycji portfelowych, jak również dochodu z ich tytułu, dokonywana jest w oparciu o informacje o papierach wartościowych zawarte w SBDPW.

3. Jeśli wartość danych dotyczących pozycji określonych w tabelach 1–5 załącznika II jest nieistotna lub nieznacząca dla strefy euro i statystyk krajowych lub jeśli danych takich nie da się zebrać przy zachowaniu racjonalnych kosztów, wówczas zezwala się na przekazywanie najlepszych szacunków opartych o odpowiednie metodologie statystyczne, pod warunkiem że nie ucierpi na tym analityczna wartość statystyki. Dodatkowo, dopuszcza się zastosowanie najlepszych

szacunków dla następujących podziałów określonych w tabelach 1, 2 i 6 załącznika II:

- a) podział dochodów pierwotnych z innych inwestycji;
- b) podział dochodów pierwotnych i dochodów wtórnych;
- c) podział transferów kapitałowych w rachunku kapitałowym;
- d) podział geograficzny zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych;
- e) saldo dodatnie reinwestowanych zysków z tytułu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych nieposiadających kodu ISIN;
- f) podział transgranicznego przewozu banknotów euro według ich nominałów.

4. Monitorowanie jakości informacji statystycznych przez EBC może obejmować badanie korekt wprowadzonych do tych danych w celu: po pierwsze, uwzględnienia najnowszej oceny informacji statystycznych, a tym samym podniesienia ich jakości; po drugie, zapewnienia w możliwie najszerszym zakresie spójności pozycji bilansu płatniczego przekazywanych z różną częstotliwością.

Artykuł 7

Uproszczona procedura wprowadzania zmian

Uwzględniając uwagi Komitetu Statystyki ESBC, Zarząd EBC jest uprawniony do wprowadzania zmian technicznych do załączników do niniejszych wytycznych, pod warunkiem że takie zmiany nie naruszają podstawowej struktury pojęciowej oraz nie wpływają na obciążenia sprawozdawcze jednostek sprawozdających państw członkowskich.

Artykuł 8

Pierwsze przekazanie danych do EBC

1. Pierwsze przekazanie danych dotyczących bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych następuje w czerwcu 2014 r.

2. Pierwsze przekazanie danych dotyczących transgranicznego przewozu banknotów euro następuje w marcu 2013 r.

Artykuł 9

Utrata mocy

1. Z dniem 1 czerwca 2014 r. tracą moc wytyczne EBC/2004/15.

2. Odniesienia do wytycznych EBC/2004/15 należy rozumieć jako odniesienia do niniejszych wytycznych.

*Artykuł 10***Wejście w życie**

1. Niniejsze wytyczne wchodzi w życie z dniem 1 marca 2012 r.
2. Z zastrzeżeniem art. 8 ust. 2, niniejsze wytyczne stosuje się od dnia 1 czerwca 2014 r.

*Artykuł 11***Adresaci**

Niniejsze wytyczne adresowane są do banków centralnych Eurosystemu.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 9 grudnia 2011 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Mario DRAGHI

Prezes EBC

ZAŁĄCZNIK I

WYMOGI STATYSTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

1. Statystyka bilansu płatniczego

Europejski Bank Centralny (EBC) wymaga przekazywania statystyki bilansu płatniczego z częstotliwością miesięczną i kwartalną w odniesieniu do odpowiednich kalendarzowych okresów, których dane dotyczą. Dane roczne sporządzane są przez zsumowanie danych kwartalnych przekazywanych przez państwa członkowskie dla danego roku. Statystyka bilansu płatniczego powinna być w możliwie najszerszym zakresie spójna z innymi statystykami przekazywanymi do celów prowadzenia polityki pieniężnej.

1.1. Miesięczny bilans płatniczy**Cel**

Celem miesięcznego bilansu płatniczego strefy euro jest przedstawienie głównych pozycji wpływających na sytuację pieniężną i rynki walutowe (zob. tabela 1 załącznika II).

Wymogi

Istotne jest, aby przekazane dane umożliwiły sporządzeniu bilansu płatniczego strefy euro.

W związku z krótkim terminem przekazywania miesięcznych danych bilansu płatniczego, ich dużą agregacją oraz wykorzystaniem do celów polityki pieniężnej i operacji walutowych, EBC zezwala na pewne odstępstwa od standardów międzynarodowych (zob. art. 2 ust. 4 niniejszych wytycznych), gdy jest to nieuniknione. Wykazanie pozycji w pełni zgodnie z zasadą memoriałową lub transakcyjną nie jest wymagane. W przypadku gdy konieczne jest dotrzymanie terminu, EBC dopuszcza szacunki lub dane wstępne.

Wymaganiem w odniesieniu do każdej szerokiej kategorii transakcji są aktywa i pasywa (lub przychody i rozchody dla pozycji rachunku bieżącego). Zasadniczo wymaga to od KBC, w odniesieniu do transakcji zagranicznych, odrębnego wykazywania transakcji z rezydentami innych państw członkowskich strefy euro i transakcji poza strefą euro. KBC dokonują tego w spójny sposób.

Zmiany składu strefy euro KBC są zobowiązane do wprowadzać do definicji składu strefy euro od dnia, w którym zmiana w członkostwie zaczyna obowiązywać. Od KBC strefy euro w jej poprzednim składzie oraz KBC nowego państwa członkowskiego strefy euro wymagane są najlepsze szacunki danych historycznych obejmujących rozszerzoną strefę euro.

W celu umożliwienia miarodajnej agregacji miesięcznych danych dotyczących inwestycji portfelowych strefy euro wymagane są dane w podziale na transakcje papierami wartościowymi wyemitowanymi przez rezydentów strefy euro i transakcje papierami wartościowymi wyemitowanymi przez rezydentów spoza strefy euro. Statystyka dotycząca transakcji netto w zakresie aktywów inwestycji portfelowych strefy euro sporządzana jest poprzez agregację przekazanych transakcji netto papierami wartościowymi wyemitowanymi przez rezydentów spoza strefy euro. Statystyka dotycząca transakcji netto w zakresie pasywów inwestycji portfelowych strefy euro sporządzana jest poprzez konsolidację transakcji netto w zakresie pasywów krajowych ogółem i transakcji netto papierami wartościowymi wyemitowanymi i zakupionymi przez rezydentów strefy euro.

Analogiczne wymogi sprawozdawcze i metoda sporządzania danych zagregowanych stosowane są do dochodów z inwestycji portfelowych.

Na potrzeby sporządzania bilansu płatniczego w ujęciu monetarnym KBC są zobowiązane do przekazywania danych w podziale na sektory instytucjonalne. W odniesieniu do miesięcznego bilansu płatniczego podział sektorowy wygląda następująco:

- dla inwestycji bezpośrednich: a) instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego; b) fundusze rynku pieniężnego; c) sektor instytucji rządowych i samorządowych; d) pozostałe sektory,
- dla aktywów inwestycji portfelowych i innych inwestycji: a) bank centralny; b) instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego; c) fundusze rynku pieniężnego; d) sektor instytucji rządowych i samorządowych; e) pozostałe sektory.

Na potrzeby sporządzania struktury sektorowej bilansu płatniczego, co umożliwi opracowanie ujęcia monetarnego, KBC są zobowiązane do przekazywania danych o transakcjach netto papierami wartościowymi inwestycji portfelowych wyemitowanymi przez rezydentów strefy euro, w podziale na sektory instytucjonalne emitentów. Ponadto pasywa inwestycji portfelowych zawierają podział według sektorów instytucjonalnych emitentów krajowych.

Następnie sporządzana jest statystyka transakcji netto w zakresie pasywów inwestycji portfelowych strefy euro w podziale według sektorów poprzez konsolidację krajowych pasywów ogółem netto poszczególnych sektorów i odpowiednich transakcji netto papierami wartościowymi wyemitowanymi i zakupionymi przez rezydentów strefy euro.

KBC (oraz w stosownych przypadkach inne właściwe władze) zbierają dane dotyczące inwestycji portfelowych zgodnie z jednym z modeli określonych w tabeli załącznika VI.

1.2. Kwartalny bilans płatniczy

Cel

Celem kwartalnego bilansu płatniczego strefy euro jest zapewnienie bardziej szczegółowych informacji pozwalających na dalszą analizę transakcji zagranicznych.

Statystyka ta przyczynia się w znacznym stopniu do opracowywania rachunku sektorowego i finansowego strefy euro oraz wspólnej publikacji bilansu płatniczego Unii/strefy euro we współpracy z Komisją Europejską (Eurostat).

Wymogi

Kwartalny bilans płatniczy zgodny jest w możliwie najszerszym zakresie ze standardami międzynarodowymi (zob. art. 2 ust. 4 niniejszych wytycznych). Wymagana struktura kwartalnego bilansu płatniczego przedstawiona jest w tabeli 2 załącznika II. Zharmonizowane pojęcia i definicje stosowane do rachunku kapitałowego i finansowego są określone w załączniku III.

Struktura kwartalnego rachunku bieżącego jest podobna do struktury wymaganej w odniesieniu do danych miesięcznych. Jednakże w przypadku dochodów dla danych kwartalnych wymagany jest bardziej szczegółowy podział.

W rachunku finansowym EBC stosuje dla „pozostałych inwestycji” wymogi zalecane przez szóste wydanie Instrukcji bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (zwane dalej „BPM6”) Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW). Istnieje różnica w sposobie przedstawiania struktury (tj. pierwszeństwo przysługuje sektorom). Ten podział sektorowy jest jednak zgodny z podziałem BPM6, w którym pierwszeństwo przysługuje instrumentom. Podobnie jak w prezentacji BPM6, gotówka i depozyty wykazywane są odrębnie od kredytów i pozostałych inwestycji.

KBC są zobowiązane do odrębnego wykazywania transakcji z państwami członkowskimi strefy euro i wszystkich pozostałych transakcji zagranicznych. Statystyka dotycząca transakcji netto w zakresie aktywów inwestycji portfelowych strefy euro sporządzana jest poprzez agregację przekazanych transakcji netto papierami wartościowymi wyemitowanymi przez rezydentów spoza strefy euro. Statystyka dotycząca transakcji netto w zakresie pasywów inwestycji portfelowych strefy euro sporządzana jest poprzez konsolidację transakcji netto w zakresie pasywów krajowych ogółem i transakcji netto papierami wartościowymi wyemitowanymi i zakupionymi przez rezydentów strefy euro.

Analogiczne wymogi sprawozdawcze i metoda sporządzania danych zagregowanych stosowane są do dochodów z inwestycji portfelowych.

W odniesieniu do inwestycji bezpośrednich KBC są zobowiązane do przekazywania z częstotliwością kwartalną podziału sektorowego na: a) instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego; b) sektor instytucji rządowych i samorządowych; c) instytucje finansowe inne niż MIF; d) przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych. W odniesieniu do „aktywów inwestycji portfelowych” i „pozostałych inwestycji” podział według sektorów instytucjonalnych jest zgodny ze standardowymi komponentami MFW i obejmuje: a) bank centralny; b) instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego; c) fundusze rynku pieniężnego; d) sektor instytucji rządowych i samorządowych; e) instytucje finansowe inne niż MIF; f) przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Wymogi dla danych kwartalnych dotyczących transakcji netto w zakresie pasywów inwestycji portfelowych strefy euro w podziale według sektorów emitentów będących rezydentami strefy euro są podobne do tych określonych dla miesięcznego bilansu płatniczego.

Zgodnie z systemem rachunków narodowych BPM6 zaleca, aby odsetki były naliczane na bazie memoriałowej. Wymóg ten wpływa zarówno na rachunek bieżący (dochody z inwestycji), jak i na rachunek finansowy.

2. Płynne aktywa i pasywa w walutach obcych

Cel

Statystyka płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych jest miesięcznym zestawieniem aktywów rezerwowych, pozostałych aktywów w walutach obcych i pasywów związanych z rezerwami w posiadaniu KBC i EBC, zgodnie z prezentacją międzynarodowych płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych MFW przedstawioną w wytycznych MFW dotyczących płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych. Informacje te stanowią uzupełnienie danych dotyczących aktywów rezerwowych zawartych w statystyce bilansu płatniczego strefy euro.

Wymogi

Aktywa rezerwowe strefy euro są bardzo płynnymi, zbywalnymi i wiarygodnymi należnościami EBC („wspólne rezerwy”) i KBC („indywidualne aktywa rezerwowe”) od rezydentów spoza strefy euro, nominowanymi i rozliczanymi w wymiernych walutach obcych (tj. walutach innych niż euro). Aktywa rezerwowe obejmują również złoto, tranzę rezerwową w MFW i specjalne prawa ciągnięcia (SDR). Mogą one obejmować pozycje netto pochodnych instrumentów finansowych. Zasadniczo aktywa rezerwowe zestawiane są w ujęciu brutto, bez pomniejszania o pasywa związane z rezerwami. W wyjątkowych przypadkach pozycje pochodnych instrumentów finansowych wykazywane są w ujęciu netto. Podział danych wymagany od KBC przedstawiono w tabeli 3 sekcji I.A załącznika II.

Aktywa Eurosystemu nominowane w walutach obcych, które nie spełniają tej definicji, tj. należności od rezydentów strefy euro oraz aktywa utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej lub na inne potrzeby niezwiązane z bilansem płatniczym lub polityką kursową, są uwzględnione w pozycji „pozostałe aktywa w walutach obcych” płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych (tabela 3 sekcji I.B załącznika II).

Należności od nierezydentów nominowane w euro oraz waluty obce w posiadaniu rządów państw członkowskich strefy euro nie są uznawane za aktywa rezerwowe; nie są one wykazywane w płynnych aktywach i pasywach w walutach obcych Eurosystemu, ale w pozycji „pozostałe inwestycje” międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, jeżeli stanowią należności od rezydentów spoza strefy euro.

Dodatkowo w sekcjach II–IV tabeli 3 załącznika II prezentowane są informacje dotyczące przewidywanych i warunkowych krótkoterminowych obciążeń netto aktywów i pasywów walutowych Eurosystemu związanych z aktywami rezerwowymi i pozostałymi aktywami Eurosystemu w walutach obcych, tak zwane „pasywa związane z rezerwami”.

3. Statystyka międzynarodowej pozycji inwestycyjnej

Cel

Międzynarodowa pozycja inwestycyjna stanowi zestawienie aktywów i pasywów zagranicznych strefy euro jako całości, sporządzane dla celów analizy polityki pieniężnej i rynków walutowych. Służy ona w szczególności ocenie wrażliwości państw członkowskich na uwarunkowania zewnętrzne oraz monitorowaniu zmian zasobów płynnych aktywów zagranicznych znajdujących się w dyspozycji sektora posiadającego pieniądź. Te informacje statystyczne są kluczowym elementem rachunku reszty świata w kwartalnych rachunkach finansowych strefy euro oraz mogą być pomocne przy wyliczaniu transakcji bilansu płatniczego.

Wymogi

KBC przekazują statystykę międzynarodowej pozycji inwestycyjnej z częstotliwością kwartalną dla stanów na koniec okresu i aktualizacji wyceny w wyniku zmian kursów walut lub innych zmian cen.

Dane dotyczące międzynarodowej pozycji inwestycyjnej zgodne są w możliwie najszerszym zakresie ze standardami międzynarodowymi (zob. art. 2 ust. 4 niniejszych wytycznych). EBC sporządza międzynarodową pozycję inwestycyjną dla strefy euro jako całości. Struktura międzynarodowej pozycji inwestycyjnej dla strefy euro jest przedstawiona w tabeli 4 załącznika II.

Międzynarodowa pozycja inwestycyjna przedstawia stany finansowe na koniec okresu, wycenione według cen na koniec okresu. Zmiany wartości stanów mogą być spowodowane przez następujące czynniki. Po pierwsze, część zmiany wartości w danym okresie wynika z przeprowadzonych transakcji finansowych, które zostały zarejestrowane w bilansie płatniczym. Po drugie, część zmian wartości pozycji na początek i na koniec danego okresu jest spowodowana przez zmiany cen wykazanych aktywów finansowych i zobowiązań. Po trzecie, w przypadku stanów nominowanych w walutach innych niż jednostka rozliczeniowa wykorzystana do prezentacji międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, na ich wartość wpływają również zmiany kursów walutowych w stosunku do innych walut. Wreszcie, każdą inną zmianę, która nie jest spowodowana powyższymi czynnikami, uznaje się za efekt innych zmian ilościowych w danym okresie.

Prawidłowe uzgodnienie transakcji i stanów finansowych strefy euro wymaga odrębnego wykazania zmian wartości z tytułu zmian cen, kursów walutowych i innych zmian ilościowych.

Międzynarodowa pozycja inwestycyjna powinna być w możliwie największym stopniu zbieżna z transakcjami kwartalnego bilansu płatniczego. Pojęcia, definicje i podziały są zgodne z tymi wykorzystanymi w odniesieniu do sporządzania transakcji kwartalnego bilansu płatniczego.

Dane dotyczące międzynarodowej pozycji inwestycyjnej powinny być w możliwie najszerszym zakresie spójne z innymi statystykami, takimi jak statystyka pieniężna i bankowa, rachunki finansowe i rachunki narodowe.

Podobnie jak w przypadku miesięcznego i kwartalnego bilansu płatniczego, KBC są zobowiązane do odrębnego wykazywania w międzynarodowej pozycji inwestycyjnej należności od państw członkowskich strefy euro i wszystkich pozostałych należności zagranicznych. W rachunkach inwestycji portfelowych wymagane jest odrębne wykazanie portfeli papierów wartościowych wyemitowanych przez rezydentów strefy euro i portfeli papierów wartościowych wyemitowanych przez rezydentów spoza strefy euro. Dane dotyczące aktywów netto w inwestycjach portfelowych strefy euro sporządzane są poprzez agregację przekazanych aktywów netto w papierach wartościowych wyemitowanych przez rezydentów spoza strefy euro. Dane dotyczące pasywów netto w inwestycjach portfelowych strefy euro sporządzane są poprzez konsolidację pasywów krajowych netto ogółem oraz portfeli (netto) papierów wartościowych wyemitowanych i zakupionych przez rezydentów strefy euro.

Aktywa i pasywa inwestycji portfelowych w ramach międzynarodowej pozycji inwestycyjnej wyliczane są wyłącznie na podstawie stanów.

KBC (oraz w stosownych przypadkach inne właściwe władze statystyczne) zbierają co najmniej kwartalne dane o stanach inwestycji portfelowych w zakresie aktywów i pasywów na zasadzie „papier po papierze”, zgodnie z jednym z modeli określonych w tabeli załącznika VI.

4. Miesięczna aktualizacja wyceny aktywów rezerwowych spowodowana zmianami kursów walut lub innymi zmianami cen

C e l

Miesięczna aktualizacja wyceny aktywów rezerwowych strefy euro umożliwi ocenę wrażliwości strefy euro na uwarunkowania zewnętrzne.

W y m o g i

KBC przekazują miesięczne dane dotyczące aktualizacji wyceny aktywów rezerwowych spowodowanej zmianami kursów walut i innymi zmianami cen. Dane te są zgodne ze standardami międzynarodowymi (zob. art. 2 ust. 4 niniejszych wytycznych).

Wymagana struktura tych danych przedstawiona jest w tabeli 5 załącznika II.

Aktualizacja wyceny aktywów rezerwowych prezentuje zyski lub straty z tytułu posiadania aktywów, tzn. zmiany wartości pieniężnej aktywów rezerwowych, powstające w wyniku zmian poziomu i struktury ich cen.

5. Miesięczne transgraniczne przewozy banknotów euro w podziale na nominały

C e l

ESBC potrzebuje szczegółowych danych w celu oszacowania zasobów banknotów euro posiadanych przez podmioty spoza strefy euro. W związku z tym szczególne znaczenie mają informacje statystyczne dotyczące transgranicznego przewozu banknotów euro pomiędzy strefą euro a państwami spoza strefy euro. Statystyka taka jest niezbędna w celu wspierania procesu decyzyjnego dotyczącego emisji banknotów euro w odniesieniu do planowania ich produkcji, zarządzania zasobami oraz koordynowania emisji i dystrybucji banknotów euro przez KBC oraz EBC, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami. Statystyka dotycząca przewozu banknotów euro pozwala dokonywać oceny zmian pieniężnych i walutowych oraz jest niezbędna do oceny roli euro jako waluty inwestowania poza strefą euro.

W y m o g i

KBC dostarczają informacji o miesięcznym imporcie i eksporcie banknotów euro przez państwa członkowskie strefy euro do/z państw spoza strefy euro, zgodnie z wymogami określonymi w tabeli 6 załącznika II. Podziału na nominały należy dokonać w oparciu o najlepsze szacunki.

ZAŁĄCZNIK II

WYMAGANE PODZIAŁY

Tabela 1

Miesięczny bilans płatniczy

	Przychody	Rozchody	
1. Rachunek bieżący ⁽¹⁾			
Towary ⁽²⁾	Geo 3 ⁽³⁾	Geo 3	
Usługi	Geo 3	Geo 3	
Dochody pierwotne			
Koszty związane z zatrudnieniem	Geo 3	Geo 3	
Dochody z inwestycji			
Inwestycje bezpośrednie			
Udziały kapitałowe	Geo 3	Geo 3	
W tym: reinwestowane przychody sektora rezydentów (Sec 1) ⁽⁴⁾	Geo 2	Geo 2	
Instrumenty dłużne	Geo 3	Geo 3	
Inwestycje portfelowe			
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 3	Geo 1	
Dłużne papiery wartościowe	Geo 3	Geo 1	
Pozostałe inwestycje	Geo 3	Geo 3	
W tym: odsetki	Geo 2	Geo 2	
Aktywa rezerwowe	Geo 3	Geo 3	
W tym: odsetki	Geo 2	Geo 2	
Pozostałe dochody pierwotne	Geo 3	Geo 3	
Dochody wtórne	Geo 3	Geo 3	
2. Rachunek kapitałowy	Geo 3	Geo 3	
	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięte zobowiązania netto	Netto
3. Rachunek finansowy			
Inwestycje bezpośrednie			
Udziały kapitałowe, według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 2	
Instrumenty dłużne, według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 2	
Inwestycje portfelowe			
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2		
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2		

	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięte zobowiązania netto	Netto
Długoterminowe			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2		
Finansowe instrumenty pochodne (niewłączone do aktywów rezerwowych) oraz pracownicze opcje na akcje			Geo 2
Pozostałe inwestycje			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2	Geo 2	
W tym: gotówka i depozyty	Geo 2	Geo 2	
Aktywa rezerwowe			
Złoto monetarne			
Złoto kruszcowe	Geo 1		
Rachunki złota niealokowanego	Geo 1		
Specjalne prawa ciągnięcia (SDR)	Geo 1		
Pozycja rezerwowa w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (MFW)	Geo 1		
Inne aktywa rezerwowe			
Gotówka i depozyty			
Należności od władz monetarnych, MFW i Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)	Geo 1		
Należności od innych podmiotów (banków)	Geo 1		
Papiery wartościowe			
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe	Geo 1		
Długoterminowe	Geo 1		
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 1		
Finansowe instrumenty pochodne (netto)	Geo 1		
Pozostałe należności	Geo 1		

(1) Pojęcia i definicje wybranych pozycji znajdują się w załączniku III.

(2) Obejmuje branding – korektę z tytułu quasi-handlu.

(3) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów geograficznych są określone w tabeli 7.

(4) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów według sektora instytucjonalnego są określone w tabeli 8.

Tabela 2

Kwartalny bilans płatniczy

	Przychody	Rozchody
1. Rachunek bieżący⁽¹⁾		
Towary	Geo 4 ⁽²⁾	Geo 4
Obroty towarowe na bazie bilansu płatniczego	Geo 3	Geo 3
Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego	Geo 3	
Towary nabyte w ramach pośrednictwa handlowego (ujemne przychody)	Geo 3	
Towary zbyte w ramach pośrednictwa handlowego	Geo 3	
Złoto niemonetarne	Geo 3	Geo 3
Branding – korekta z tytułu handlu quasi-tranzytowego	Geo 4	Geo 4

	Przychody	Rozchody
Usługi	Geo 4	Geo 4
Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich	Geo 4	Geo 4
Usługi konserwacji i naprawy, gdzie indziej niesklasyfikowane	Geo 4	Geo 4
Transport	Geo 4	Geo 4
Podróże	Geo 4	Geo 4
Budownictwo	Geo 4	Geo 4
Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne	Geo 4	Geo 4
Usługi finansowe	Geo 4	Geo 4
Usługi finansowe, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje, oraz inne usługi finansowe	Geo 3	Geo 3
Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)	Geo 3	Geo 3
Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niesklasyfikowane	Geo 4	Geo 4
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	Geo 4	Geo 4
Pozostałe usługi gospodarcze	Geo 4	Geo 4
Usługi badawczo-rozwojowe	Geo 3	Geo 3
Usługi doradcze związane z zarządzaniem	Geo 3	Geo 3
Usługi techniczne, dotyczące handlu i pozostałe usługi gospodarcze	Geo 3	Geo 3
Usługi osobiste, kulturalne i rekreacyjne	Geo 4	Geo 4
Towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, gdzie indziej niesklasyfikowane	Geo 4	Geo 4
Dochody pierwotne		
Koszty związane z zatrudnieniem	Geo 4	Geo 4
Dochody od inwestycji		
Inwestycje bezpośrednie		
Udziały kapitałowe	Geo 4	Geo 4
Dywidenda i wypłaty z dochodu jednostek typu przedsiębiorstwo (quasi-corporations)		
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 3	Geo 3
Według sektora rezydenta (Sec 2) ⁽³⁾	Geo 2	Geo 2
Reinwestowane zyski	Geo 4	Geo 4
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2
Instrumenty dłużne	Geo 4	Geo 4
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 3	Geo 3
W tym: odsetki		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2

	Przychody	Rozchody
Inwestycje portfelowe		
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 4	Geo 1
Udziałowe papiery wartościowe		
Dywidendy		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	
Akcje funduszy inwestycyjnych		
Dywidendy		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	
Reinwestowane zyski		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	
Dłużne papiery wartościowe		
Krótkoterminowe	Geo 4	Geo 1
Odsetki		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	
Długoterminowe	Geo 4	Geo 1
Odsetki		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	
Pozostałe inwestycje	Geo 4	Geo 4
Wypłaty z dochodu jednostek typu przedsiębiorstwo (quasi-corporations)	Geo 3	Geo 3
Odsetki	Geo 3	Geo 3
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2
W tym: odsetki od specjalnych praw ciągnięcia (SDR)		Geo 1
W tym: odsetki przed FISIM	Geo 3	Geo 3
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2
Dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych w systemach ubezpieczeniowych, emerytalno-rentowych i standaryzowanych gwarancji	Geo 3	Geo 3
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2
Aktywa rezerwowe	Geo 3	
W tym: odsetki	Geo 3	
Pozostałe dochody pierwotne	Geo 4	Geo 4
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Geo 3	Geo 3
Podatki od producentów i podatki od importu	Institucje Unii	Institucje Unii
Podatki od produktów	Institucje Unii	Institucje Unii
Inne podatki od producentów	Institucje Unii	Institucje Unii

	Przychody	Rozchody
Dotacje	Institucje Unii	Institucje Unii
Dotacje do produktów	Institucje Unii	Institucje Unii
Inne dotacje dla producentów	Institucje Unii	Institucje Unii
Koncesje	Geo 3	Geo 3
Pozostałe sektory	Geo 3	Geo 3
Podatki od producentów i podatki od importu	Institucje Unii	Institucje Unii
Podatki od produktów	Institucje Unii	Institucje Unii
Inne podatki od producentów	Institucje Unii	Institucje Unii
Dotacje	Institucje Unii	Institucje Unii
Dotacje do produktów	Institucje Unii	Institucje Unii
Inne dotacje dla producentów	Institucje Unii	Institucje Unii
Koncesje	Geo 3	Geo 3
Dochody wtórne	Geo 4	Geo 4
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Geo 3	Geo 3
Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	Geo 3	Geo 3
Składki na ubezpieczenia społeczne	Geo 3	Geo 3
Świadczenia społeczne	Geo 3	Geo 3
Bieżąca współpraca międzynarodowa	Geo 3	Geo 3
W tym: z instytucjami Unii (z wyłączeniem EBC)	Institucje Unii	Institucje Unii
Różne transfery bieżące	Geo 3	Geo 3
Zasoby własne UE z tytułu VAT i DNB	Institucje Unii	Institucje Unii
Pozostałe sektory	Geo 3	Geo 3
Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	Geo 3	Geo 3
Składki na ubezpieczenia społeczne	Geo 3	Geo 3
Świadczenia społeczne	Geo 3	Geo 3
Składki netto na pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe	Geo 3	Geo 3
Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	Geo 3	Geo 3
Różne transfery bieżące	Geo 3	Geo 3
W tym: Transfery osobiste (pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów)	Geo 3	Geo 3
W tym: przekazy zarobków	Geo 4	Geo 4
Korekta z tytułu zmian uprawnień emerytalno-rentowych	Geo 3	Geo 3
2. Rachunek kapitałowy	Geo 4	Geo 4
Nabycie/rozdysponowanie brutto niefinansowych aktywów nieprodukowanych	Geo 3	Geo 3
Transfery kapitałowe	Geo 3	Geo 3

		Przychody	Rozchody
Sektor instytucji rządowych i samorządowych		Geo 3	Geo 3
Podatki od kapitału		Geo 3	Geo 3
Dotacje inwestycyjne		Geo 3	Geo 3
Pozostałe transfery kapitałowe		Geo 3	Geo 3
W tym: umorzenie długu		Geo 3	Geo 3
Pozostałe sektory		Geo 3	Geo 3
Podatki od kapitału		Geo 3	Geo 3
Dotacje inwestycyjne		Geo 3	Geo 3
Pozostałe transfery kapitałowe		Geo 3	Geo 3
W tym: umorzenie długu		Geo 3	Geo 3
	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięte zobowiązania netto	Netto
3. Rachunek finansowy	Geo 1	Geo 1	
Inwestycje bezpośrednie	Geo 4	Geo 4	
Udziały kapitałowe	Geo 4	Geo 4	
Udziały kapitałowe inne niż reinwestowane zyski			
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2	
<i>Notowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	
<i>Nienotowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	
<i>Inne (np. nieruchomości)</i>	Geo 2	Geo 2	
Reinwestowane zyski	Geo 4	Geo 4	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2	
Instrumenty dłużne	Geo 4	Geo 4	
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2	Geo 2	
Inwestycje portfelowe	Geo 4	Geo 1	
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 4	Geo 1	
Udziałowe papiery wartościowe			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1	
Notowane na giełdzie	Geo 2	Geo 1	
Nienotowane na giełdzie	Geo 2	Geo 1	

	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięte zobowiązania netto	Netto
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)			
Notowane na giełdzie	Geo 2		
Nienotowane na giełdzie	Geo 2		
Akcje funduszy inwestycyjnych			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1	
W tym: reinwestowane zyski	Geo 3	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2		
W tym: reinwestowane zyski	Geo 2		
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe	Geo 4	Geo 1	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2		
Długoterminowe	Geo 4	Geo 1	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2		
Finansowe instrumenty pochodne (niewłączone do aktywów rezerwowych) oraz pracownicze opcje na akcje			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			Geo 3
Pozostałe inwestycje	Geo 4	Geo 4	
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 4	Geo 4	
Pozostałe udziały kapitałowe	Geo 3	Geo 3	
Gotówka i depozyty			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Kredyty i pożyczki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3, MFW	Geo 3, MFW	
Długoterminowe	Geo 3, MFW	Geo 3, MFW	
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 3	

	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięte zobowiązania netto	Netto
Kredyty handlowe i zaliczki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Inne kwoty do otrzymania/zapłaćenia			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
SDR		Geo 1	
Aktywa rezerwowe	Geo 3		
4. Pozycje bilansujące			
Saldo obrotów towarowych i usług			Geo 4
Saldo rachunku bieżącego			Geo 1
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) (saldo rachunku bieżącego i kapitałowego)			Geo 1
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) (w rachunku finansowym)			Geo 1
Saldo błędów i opuszczeń			Geo 1

(1) Pojęcia i definicje wybranych pozycji znajdują się w załączniku III.

(2) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów geograficznych są określone w tabeli 7.

(3) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów według sektora instytucjonalnego są określone w tabeli 8.

Tabela 3

Miesięczne płynne aktywa i pasywa w walutach obcych

I. Oficjalne aktywa rezerwowe i inne aktywa w walutach obcych (szacunkowa wartość rynkowa)

	Wszystkie terminy
A. Aktywa rezerwowe ⁽¹⁾	
Złoto monetarne (w tym depozyty w złocie i swapy na złoto)	
W tym: złoto monetarne w ramach swapu z zabezpieczeniem gotówkowym	Geo 0
Złoto kruszcowe	Geo 1 ⁽²⁾
Uzup: ilość w milionach uncji (jubilerskich)	Geo 1
Rachunki złota niealokowanego	Geo 1
Uzup: ilość w milionach uncji (jubilerskich)	Geo 1
SDR	Geo 1
Transza rezerwowa w MFW	Geo 1
Inne aktywa rezerwowe	
Gotówka i depozyty	
Należności od innych banków centralnych spoza strefy euro, MFW i BIS	Geo 1

	Wszystkie terminy
Należności od podmiotów (banków)	
Z siedzibą w państwach członkowskich, których walutą jest euro	Geo 1
Z siedzibą poza państwami członkowskimi, których walutą jest euro	Geo 1
Papiery wartościowe	
W tym: papiery wartościowe w ramach repo z zabezpieczeniem gotówkowym	Geo 0
W tym: emitent z siedzibą w państwach członkowskich, których walutą jest euro	Geo 1
Dłużne papiery wartościowe	
Krótkoterminowe	Geo 1
Długoterminowe	Geo 1
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 1
Finansowe instrumenty pochodne (netto)	Geo 1
Pozostałe należności	
Kredyty i pożyczki udzielone instytucjom niebankowym	Geo 1
Pozostałe	Geo 1
B. Pozostałe aktywa w walutach obcych (niewłączone do aktywów rezerwowych)	
Papiery wartościowe	Geo 0
Depozyty	
Z siedzibą w państwach członkowskich, których walutą jest euro	Geo 0
Z siedzibą poza państwami członkowskimi, których walutą jest euro	Geo 0
Kredyty i pożyczki	Geo 0
Finansowe instrumenty pochodne (netto)	Geo 0
Złoto	Geo 0
Pozostałe	Geo 0

II. Przewidywane krótkoterminowe obciążenia netto aktywów w walutach obcych (wartość nominalna)

	Termin zapadalności		
	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)
Kredyty i pożyczki, papiery wartościowe oraz depozyty w walutach obcych	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wypłaty (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kapitał	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Odsetki	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wpływy (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kapitał	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Odsetki	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Termin zapadalności		
	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący (włącznie)	Powyżej 3 miesiący do 1 roku (włącznie)
Zagregowane krótkie i długie pozycje transakcji walutowych forward i futures na walutę krajową (włączając forwardową część swapów walutowych)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozostałe	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wypłaty wynikające z transakcji repo (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wpływy wynikające z transakcji repo (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kredyty handlowe (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kredyty handlowe (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozostałe kwoty do zapłacenia (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozostałe kwoty do otrzymania (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
III. Warunkowe krótkoterminowe obciążenia netto aktywów walutowych (wartość nominalna)			
Zobowiązania warunkowe w walutach obcych	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Zabezpieczenia dotyczące długu do spłaty w ciągu 1 roku	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozostałe zobowiązania warunkowe	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wyemitowane papiery wartościowe w walutach obcych z wbudowaną opcją wcześniejszego odkupu	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Niewykorzystane bezwarunkowe linie kredytowe uruchomione przez:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Inne krajowe władze monetarne, BIS, MFW i inne organizacje międzynarodowe	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Inne krajowe władze monetarne (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
MFW (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Inne organizacje międzynarodowe (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Banki i inne instytucje finansowe z siedzibą w kraju sprawozdającym (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Banki i inne instytucje finansowe z siedzibą za granicą (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Niewykorzystane bezwarunkowe linie kredytowe uruchomione na rzecz:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Innych krajowych władz monetarnych, BIS, MFW i innych organizacji międzynarodowych	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Innych krajowych władz monetarnych (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
MFW (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Innych organizacji międzynarodowych (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Banków i innych instytucji finansowych z siedzibą w kraju sprawozdającym (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Termin zapadalności		
	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący (włącznie)	Powyżej 3 miesiący do 1 roku (włącznie)
Banków i innych instytucji finansowych z siedzibą za granicą (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Zagregowane krótkie i długie pozycje opcji na transakcje walutowe z udziałem waluty krajowej	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Zakupione opcje sprzedaży	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wystawione opcje kupna	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Zakupione opcje kupna	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Wystawione opcje sprzedaży	Geo 0	Geo 0	Geo 0
PRO MEMORIA: Opcje in-the-money	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Przy obecnym kursie walutowym	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 5 % (deprecjacja o 5 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
- 5 % (aprecjacja o 5 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 10 % (deprecjacja o 10 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
- 10 % (aprecjacja o 10 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozostałe	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja krótka	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pozycja długa	Geo 0	Geo 0	Geo 0

IV. Informacje dodatkowe

	Termin zapadalności		
	Do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku	Wszystkie terminy zapadalności
Krótkoterminowe zadłużenie w walucie krajowej indeksowane do walut obcych (wartość nominalna)	Geo 0		
Instrumenty finansowe nominowane w walutach obcych i rozliczane w inny sposób (np. w walucie krajowej) (wartość nominalna)			Geo 0
Finansowe instrumenty pochodne (forwardy, futures i opcje)			Geo 0

	Termin zapadalności		
	Do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku	Wszystkie terminy zapadalności
Pozycja krótka			Geo 0
Pozycja długa			Geo 0
Pozostałe instrumenty			Geo 0
Aktywa stanowiące zabezpieczenie (zastaw)			Geo 0
włączone do aktywów rezerwowych			Geo 0
włączone do pozostałych aktywów w walutach obcych			Geo 0
Papiery wartościowe pożyczone oraz papiery wartościowe będące podstawą transakcji repo (wartość rynkowa)			Geo 0
pożyczone (komuś) lub będące podstawą transakcji repo i uwzględnione w pkt I (-)			Geo 0
pożyczone (komuś) lub będące podstawą transakcji repo i nieuwzględnione w pkt I (-)			Geo 0
pożyczone (od kogoś) lub nabyte w ramach transakcji repo i uwzględnione w pkt I (+)			Geo 0
pożyczone (od kogoś) lub nabyte w ramach transakcji repo i nieuwzględnione w pkt I (+)			Geo 0
Finansowe instrumenty pochodne – aktywa (netto, bieżąca aktualizacja rynkowa)			Geo 0
Forward			Geo 0
Futures			Geo 0
Swapy			Geo 0
Opcje			Geo 0
Inne			Geo 0
Instrumenty pochodne (forwardy, futures i opcje) o okresie wygaśnięcia/realizacji dłuższym niż 1 rok (wartość nominalna)		Geo 0	
Zagregowane pozycje krótkie i długie forward i futures w walutach obcych na walutę krajową (w tym terminowe części swapów walutowych)		Geo 0	
Pozycja krótka (-)		Geo 0	
Pozycja długa (+)		Geo 0	
Zagregowane pozycje krótkie i długie opcji w walutach obcych na walutę krajową		Geo 0	
Pozycja krótka (-)		Geo 0	
Zakupione opcje sprzedaży		Geo 0	
Wystawione opcje kupna		Geo 0	
Pozycja długa (+)		Geo 0	
Zakupione opcje kupna		Geo 0	
Wystawione opcje sprzedaży		Geo 0	
Struktura walutowa rezerw (według grup walut)			Geo 1
Waluty wchodzące w skład koszyka SDR			Geo 1
Waluty poza koszykiem SDR			Geo 1

(1) Pojęcia zgodnie z opisem w załączniku III do niniejszych wytycznych.

(2) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów geograficznych są określone w tabeli 7.

Tabela 4

Kwartalna międzynarodowa pozycja inwestycyjna

	Aktywa			Pasywa		
	Stan	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen	Stan	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen
Rachunek finansowy ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽²⁾			Geo 1		
Inwestycje bezpośrednie	Geo 4			Geo 4		
Udziały kapitałowe	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 2			Geo 2		
Według sektora rezydenta (Sec 2) ⁽³⁾	Geo 2			Geo 2		
<i>Notowane na giełdzie</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Nienotowane na giełdzie</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Inne (np. nieruchomości)</i>	Geo 2			Geo 2		
Instrumenty dłużne	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 2			Geo 2		
Inwestycje portfelowe	Geo 4			Geo 1		
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 4			Geo 1		
Udziałowe papiery wartościowe						
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3			Geo 1		
<i>Notowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
<i>Nienotowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>						
<i>Notowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
<i>Nienotowane na giełdzie</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Akcje funduszy inwestycyjnych						
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Dłużne papiery wartościowe						
Krótkoterminowe	Geo 4			Geo 1		
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
<i>W podziale na waluty:</i>						
Euro	Geo 2			Geo 1		
Dolary amerykańskie	Geo 2			Geo 1		
Pozostałe waluty	Geo 2			Geo 1		

	Aktywa			Pasywa		
	Stan	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen	Stan	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen
Długoterminowe	Geo 4			Geo 1		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Okres pozostający do wykupu do 1 roku (włącznie)				Geo 1		
Okres pozostający do wykupu powyżej 1 roku				Geo 1		
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Okres pozostający do wykupu do 1 roku (włącznie)	Geo 2					
Okres pozostający do wykupu powyżej 1 roku	Geo 2					
W podziale na waluty:						
Euro	Geo 2			Geo 1		
Dolary amerykańskie	Geo 2			Geo 1		
Pozostałe waluty	Geo 2			Geo 1		
Finansowe instrumenty pochodne (niewłączone do aktywów rezerwowych) oraz pracownicze opcje na akcje	Geo 4			Geo 4		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2		Geo 2	Geo 2		Geo 2
Pozostałe inwestycje	Geo 4			Geo 4		
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 4			Geo 4		
Według sektora rezydenta (Sec 2)		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Pozostałe udziały kapitałowe	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2
Gotówka i depozyty	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3			Geo 3		
Długoterminowe	Geo 3			Geo 3		
Kredyty i pożyczki	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3, MFW			Geo 3, MFW		
Długoterminowe	Geo 3, MFW			Geo 3, MFW		
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3			Geo 3		
Kredyty handlowe i zaliczki	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3			Geo 3		
Długoterminowe	Geo 3			Geo 3		
Inne kwoty do otrzymania/zapłaćenia		Geo 2			Geo 2	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3			Geo 3		
Długoterminowe	Geo 3			Geo 3		
SDR				Geo 1	Geo 1	

(1) Pojęcia i definicje wybranych pozycji znajdują się w załączniku III.

(2) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów geograficznych są określone w tabeli 7.

(3) Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów według sektora instytucjonalnego są określone w tabeli 8.

Tabela 5

Miesięczna aktualizacja wyceny aktywów rezerwowych

	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen
Aktywa rezerwowe ⁽¹⁾		
Złoto monetarne		
Złoto kruszcowe		Geo 1 ⁽²⁾
Rachunki złota niealokowanego		Geo 1
SDR	Geo 1	
Transza rezerwowa w MFW	Geo 1	
Inne aktywa rezerwowe		
Gotówka i depozyty	Geo 1	
Papiery wartościowe		
Dłużne papiery wartościowe		
Krótkoterminowe	Geo 1	Geo 1
Długoterminowe	Geo 1	Geo 1
Udziały kapitałowe i akcje funduszy inwestycyjnych	Geo 1	Geo 1
Finansowe instrumenty pochodne (netto)		Geo 1
Pozostałe należności	Geo 1	Geo 1

⁽¹⁾ Pojęcia i definicje wybranych pozycji znajdują się w załączniku III.

⁽²⁾ Szczegóły dotyczące wymaganych podziałów geograficznych są określone w tabeli 7.

Tabela 6

Miesięczne transgraniczne przewozy banknotów euro

Eksport (ogółem)	Poza strefą euro
W podziale na nominały:	
5 euro	Poza strefą euro
10 euro	Poza strefą euro
20 euro	Poza strefą euro
50 euro	Poza strefą euro
100 euro	Poza strefą euro
200 euro	Poza strefą euro
500 euro	Poza strefą euro
Import (ogółem)	Poza strefą euro
W podziale na nominały:	
5 euro	Poza strefą euro
10 euro	Poza strefą euro
20 euro	Poza strefą euro
50 euro	Poza strefą euro
100 euro	Poza strefą euro
200 euro	Poza strefą euro
500 euro	Poza strefą euro

Tabela 7

Podziały geograficzne

Geo 0	Geo 1	Geo 2	Geo 3	Geo 4
Instytucje krajowe + reszta świata	Reszta świata	Reszta świata Wewnątrz strefy euro Poza strefą euro	Reszta świata Wewnątrz strefy euro Poza strefą euro Wewnątrz Unii Poza Unią	Reszta świata Wewnątrz strefy euro Poza strefą euro Wewnątrz Unii Poza Unią Państwa członkowskie Unii spoza strefy euro ⁽¹⁾ Brazylia Kanada Chiny Hongkong Indie Japonia Federacja Rosyjska Szwajcaria Stany Zjednoczone Instytucje Unii (z wyłączeniem EBC) Europejski Bank Inwestycyjny Strefy ulg i preferencji finansowych Organizacje międzynarodowe (z wyłączeniem instytucji Unii) MFW

⁽¹⁾ Wymagana struktura geograficzna w podziale na poszczególne kraje.

Tabela 8

Podziały sektorowe

Sec 1	Sec 2
Bank centralny	Bank centralny
Pozostałe MIF	Pozostałe MIF
Instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego	Instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego
Fundusze rynku pieniężnego	Fundusze rynku pieniężnego
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Pozostałe sektory	Pozostałe sektory
	Instytucje finansowe inne niż MIF
	Przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych

ZAŁĄCZNIK III

POJĘCIA I DEFINICJE WYKORZYSTYWANE W STATYSTYCE BILANSU PŁATNICZEGO I MIĘDZYNARODOWEJ POZYCJI INWESTYCYJNEJ ORAZ STATYSTYCE PŁYNNYCH AKTYWÓW I PASYWÓW W WALUTACH OBCYCH

W celu zbudowania pełnowartościowej zagregowanej statystyki zagranicznej strefy euro zdefiniowano pojęcia i ustalono definicje na potrzeby statystyki bilansu płatniczego, statystyki międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz statystyki płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych. Jako materiały referencyjne dla tych pojęć i definicji wykorzystano aktualnie obowiązujące standardy międzynarodowe, takie jak szóste wydanie podręcznika MFW na temat bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (BPM6), wytyczne MFW dotyczące płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz przedstawiony przez Komisję Europejską projekt nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010) ⁽¹⁾.

W przypadku strefy euro terytorium ekonomiczne obejmuje: (i) terytorium ekonomiczne państw członkowskich, których walutą jest euro; oraz (ii) Europejski Bank Centralny (EBC), który jest uważany za rezydenta strefy euro.

Reszta świata obejmuje wszystkie państwa trzecie i organizacje międzynarodowe, w tym również te, które są fizycznie zlokalizowane w strefie euro. Z wyjątkiem EBC, instytucje Unii są uważane za rezydentów spoza strefy euro. W związku z tym w statystykach w bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej strefy euro wszystkie transakcje zawierane przez państwa członkowskie strefy euro z instytucjami Unii innymi niż EBC zapisuje się i klasyfikuje jako transakcje z jednostkami instytucjonalnymi spoza strefy euro.

W poniższych przypadkach siedzibę określa się w następujący sposób:

- a) w przypadku międzynarodowych transakcji gruntami lub budynkami (np. domy letniskowe) przyjmuje się, że właściciele nieruchomości przenoszą prawo własności na umowną jednostkę instytucjonalną będącą rezydentem kraju, w którym zlokalizowana jest nieruchomość. Umowna jednostka traktowana jest jak jednostka znajdująca się w posiadaniu i pod kontrolą właściciela-nierezydenta;
- b) w przypadku braku istotnego fizycznego wymiaru danej jednostki prawnej, np. funduszy inwestycyjnych (jako jednostek odrębnych od jednostek nimi zarządzających), podmiotów sekurytyzacyjnych i niektórych spółek specjalnego przeznaczenia za miejsce ich siedziby uznaje się terytorium ekonomiczne, na podstawie prawa którego podmiot został utworzony. Jeżeli podmiot taki nie posiada osobowości prawnej, uważa się go za rezydenta tego kraju, którego system prawny określa zasady powstania i prowadzenia działalności tego podmiotu.

1. Pojęcia i definicje wybranych terminów**A. Rachunek bieżący**

Rachunek bieżący prezentuje przepływy towarów, usług, dochodów pierwotnych i wtórnych pomiędzy rezydentami a nierzydentami.

1. TOWARY

Pozycja ta obejmuje towary ruchome, których własność przechodzi pomiędzy rezydentami a nierzydentami.

1.1. Obroty towarowe na bazie bilansu płatniczego

Obroty towarowe na bazie bilansu płatniczego obejmują towary, w przypadku których następuje przeniesienie własności ekonomicznej pomiędzy rezydentem a nierzydentem i które nie są włączone do innych kategorii, takich jak towary będące przedmiotem pośrednictwa handlowego (zob. 1.2) i złoto niemonetarne (zob. 1.3), lub usługi. Pomiaru obrotów towarowych dokonuje się w cenach rynkowych na bazie FOB. W krajowych komponentach, wchodzących w skład agregatów na poziomie Unii, uwzględnia się import i eksport towarów w ramach handlu quasi-tranzytowego; a w przypadku wymiany towarów wewnątrz Unii kraj partnerski należy określać zgodnie z zasadą wysyłki.

1.2. Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego

Pośrednictwo handlowe definiuje się jako nabycie towarów przez rezydenta (gospodarki sprawozdającej) od nierzydenta, połączone z następującą po nim odsprzedażą tych samych towarów innemu nierzydentowi, przy czym towary te fizycznie nie znajdują się w gospodarce sprawozdającej. Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego stanowi różnicę pomiędzy sprzedażą a nabyciem towarów w ramach pośrednictwa handlowego. Pozycja ta obejmuje marże pośredników handlowych, zyski i straty z tytułu posiadania majątku oraz zmiany zapasów towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego.

1.2.1. TOWARY NABYTE W RAMACH POŚREDNICTWA HANDLOWEGO

Towary nabyte w ramach pośrednictwa handlowego wykazuje się jako ujemny eksport/ujemne przychody gospodarki pośrednika handlowego.

⁽¹⁾ COM(2010) 774 wersja ostateczna.

1.2.2. TOWARY ZBYTE W RAMACH POŚREDNICTWA HANDLOWEGO

Sprzedż towarów ujmuje się w pozycji „**towary zbyte w ramach pośrednictwa handlowego**” jako dodatni eksport/dodatnie przychody gospodarki pośrednika handlowego.

1.3. Złoto niemonetarne

Złoto niemonetarne obejmuje całość złota z wyłączeniem złota monetarnego. Złoto monetarne stanowi własność władz monetarnych i jest utrzymywane jako aktywo rezerwowe (zob. 6.5.1). Złoto niemonetarne może mieć postać kruszcu (tj. monet, wlewk lub sztab o zawartości czystego złota przynajmniej 995/1000, w tym złota na rachunkach złota alokowanego), proszku oraz innych niekutech lub półprzetworzonych form.

1.4. Branding – korekta z tytułu handlu quasi-tranzytowego

Quasi-tranzyt to termin stosowany na określenie towarów importowanych do państwa członkowskiego, poddanych kontroli celnej i dopuszczonych do wolnego obrotu w Unii (oraz podlegających cłom przywozowym) przez podmiot, który nie jest uważany za krajową jednostkę instytucjonalną, a następnie wysłanych do innego państwa członkowskiego.

Branding powinien być rejestrowany przez państwa członkowskie, których dotyczy „handel quasi-tranzytowy”, by odnotować różnicę pomiędzy wartością obrotu towarowego zadeklarowaną w momencie pierwotnego importu z kraju trzeciego a ich wartością w momencie wysyłki do innego państwa członkowskiego. Podziału geograficznego należy dokonywać, biorąc pod uwagę kraj siedziby podmiotu macierzystego kontrolującego przedsiębiorstwo, które prowadzi procedurę celną dotyczącą tych towarów w gospodarce sprawozdającej.

2. USŁUGI

Usługi to rezultat działalności produkcyjnej, która zmienia warunki funkcjonowania konsumentów lub ułatwia wymianę produktów lub aktywów finansowych. Usługi nie są generalnie odrębnymi pozycjami, dla których można ustalić przyługające do nich prawa własności; nie mogą też generalnie zostać oddzielone od procesu ich wytwarzania.

2.1. Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich

Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich obejmują przetwarzanie, montaż, etykietowanie, pakowanie itd., wykonywane przez przedsiębiorstwa niebędące właścicielami danych towarów. Usługi produkcyjne są wykonywane przez podmiot, który otrzymuje zapłatę od właściciela. Jako że nie następuje przejście własności towarów, nie rejestruje się transakcji obrotu towarowego pomiędzy świadczącym usługi produkcyjne a właścicielem. Wartość zapłaty otrzymanej za wykonanie usług produkcyjnych w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich niekoniecznie odpowiada różnicy pomiędzy wartością towarów przekazanych do przetworzenia a wartością towarów przetworzonych. Do pozycji tej nie zalicza się montażu prefabrykowanych konstrukcji (zaliczanego do budownictwa) oraz etykietowania i pakowania świadczonych przy transporcie (zaliczanych do transportu).

2.2. Usługi konserwacji i naprawy, niesklasyfikowane gdzie indziej

Usługi konserwacji i naprawy, niesklasyfikowane gdzie indziej, obejmują prace naprawcze i konserwacyjne wykonywane przez rezydentów w odniesieniu do towarów, których właścicielami są nierezydenci (i *vice versa*). Naprawy mogą być wykonywane w siedzibie naprawiającego lub w innym miejscu. Wartość usług konserwacji i naprawy zawiera wartość części lub materiałów dostarczonych przez naprawiającego i zawarta jest w zapłacie. Części i materiały, za które pobrano osobną zapłatę, należy włączać do obrotu towarowego. W pozycji tej uwzględnia się konserwacje i naprawy statków, samolotów i innych środków transportu. W pozycji tej nie uwzględnia się utrzymywania czystości środków transportu, ponieważ jest ono ujęte w usługach transportu. W pozycji tej nie uwzględnia się konserwacji i napraw konstrukcji, ponieważ są one uwzględnione w budownictwie. W pozycji tej nie uwzględnia się konserwacji i napraw komputerów, ponieważ są one uwzględnione w usługach telekomunikacyjnych, informatycznych i informacyjnych.

2.3. Transport

Transport to proces przewozu ludzi i obiektów z jednej lokalizacji do innej, jak również związane z tym procesem usługi wspomagające i uzupełniające. Transport obejmuje również usługi pocztowe i kurierskie. Usługi transportu ujmuje się w bilansie płatniczym, jeżeli są świadczone przez rezydentów jednej gospodarki na rzecz rezydentów innej gospodarki.

2.4. Podróże

Przychody z podróży obejmują towary i usługi na własny użytek lub oferowane innym, nabywane od danej gospodarki przez nierezydentów podczas ich wizyt na terenie tej gospodarki. Rozchody z tytułu podróży obejmują towary i usługi na własny użytek lub oferowane innym, nabywane od innych gospodarek przez rezydentów podczas ich wizyt na terenie tych gospodarek. Podróże obejmują transport lokalny (tj. transport na terytorium odwiedzanej gospodarki, świadczonej przez rezydenta tej gospodarki), ale nie obejmują transportu międzynarodowego (który jest ujęty w transporcie). Kategoria ta nie obejmuje również towarów nabywanych przez podróżnych do odsprzedaży w gospodarce własnej podróżnego lub w innej gospodarce.

2.5. Budownictwo

Budownictwo obejmuje stworzenie, renowację, naprawę lub rozbudowę środków trwałych w formie budynków, roboty ziemne o charakterze inżynieryjnym oraz inne konstrukcje inżynieryjne (w tym drogi, mosty, tamy itd.). Budownictwo obejmuje powiązane prace instalacyjne i montażowe, przygotowanie placu budowy i roboty ogólnobudowlane, usługi specjalistyczne, takie jak malowanie, usługi hydrauliczne i rozbiórka, a także zarządzanie inwestycją budowlaną. Umowy na roboty budowlane zawierane w ramach międzynarodowego obrotu usługami są przeważnie umowami krótkoterminowymi. Duże inwestycje budowlane zlecane przedsiębiorstwom będącym nierezydentami, których ukończenie zajmuje rok lub więcej czasu, są zazwyczaj realizowane poprzez ustanowienie oddziału przedsiębiorstwa, który jest rezydentem.

2.6. Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne

Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne obejmują ubezpieczenia bezpośrednie, reasekurację, pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, usługi emerytalne i standaryzowanych gwarancji. Usługi te są szacowane lub wyceniane na podstawie opłat włączanych do składek ogółem, a nie na podstawie wartości składek ogółem.

2.7. Usługi finansowe

Usługi finansowe obejmują usługi pośrednictwa i usługi pomocnicze, z wyłączeniem usług ubezpieczeniowych i usług funduszy emerytalno-rentowych, zwykle świadczone przez banki i inne instytucje finansowe.

2.7.1. USŁUGI FINANSOWE, ZA KTÓRE POBIERANE SĄ USTALONE OPŁATY I PROWIZJE, ORAZ INNE USŁUGI FINANSOWE

Za wiele rodzajów usług finansowych są pobierane ustalone opłaty i prowizje, które nie wymagają specjalnego obliczania. Obejmują one opłaty za przyjmowanie depozytów i udzielanie kredytów, opłaty za jednorazowe gwarancje, opłaty i kary za przedterminową lub spóźnioną spłatę zobowiązań, opłaty za prowadzenie konta, opłaty związane z akredytywami i usługami dotyczącymi kart kredytowych, opłaty i prowizje związane z leasingiem finansowym, faktoringiem, gwarantowaniem emisji i rozliczaniem płatności. Pozycja ta obejmuje również usługi doradztwa finansowego, usługi przechowania aktywów finansowych lub złota kruszcowego, zarządzanie aktywami finansowymi, usługi monitoringu, usługi dostarczania płynności, usługi przejścia ryzyka (inne niż ubezpieczenia), usługi związane z fuzjami i przejęciami, usługi ratingu kredytowego, usługi giełdowe i usługi powiernicze. Dealerzy instrumentów finansowych mogą, w całości lub częściowo, pobierać opłaty za swoje usługi, stosując spread pomiędzy oferowaną ceną kupna a oferowaną ceną sprzedaży. Do usług finansowych, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje, oraz innych usług finansowych, zalicza się marże od transakcji kupna i sprzedaży.

2.7.2. USŁUGI POŚREDNICTWA FINANSOWEGO MIERZONE POŚREDNIO (FISIM)

Można przyjąć, że odsetki faktyczne zawierają zarówno element dochodu, jak i element opłaty za usługę. Instytucje udzielające kredytów i przyjmujące depozyty prowadzą działalność, oferując swoim deponentom oprocentowanie niższe niż to, które pobierają od kredytobiorców. Powstającą w ten sposób marżę odsetkową instytucje finansowe wykorzystują na pokrycie swoich wydatków i wypracowanie nadwyżki operacyjnej. Zgodnie z przyjętą konwencją takie opłaty pośrednie związane z oprocentowaniem stosuje się jedynie do kredytów i depozytów, i jedynie wtedy, gdy takie kredyty i depozyty są udzielane lub przyjmowane przez instytucje finansowe.

2.8. Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, niesklasyfikowane gdzie indziej

Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, niesklasyfikowane gdzie indziej, obejmują:

- a) opłaty za korzystanie z praw majątkowych (takich jak patenty, znaki towarowe, prawa autorskie oraz technologie produkcyjne i wzory przemysłowe, w tym tajemnice handlowe i franszyzy). Prawa te mogą powstawać w wyniku prac badawczo-rozwojowych lub marketingowych; oraz
- b) opłaty za licencje na powielanie lub dystrybucję własności intelektualnej zawartej w wytworzonych oryginałach lub wzorach (np. prawa autorskie do książek i rękopisów, oprogramowania komputerowego, utworów kinematograficznych i nagrań dźwiękowych) i prawa pokrewne (takie jak występy na żywo oraz rozpowszechnianie za pośrednictwem telewizji naziemnej, kablowej i satelitarnej).

2.9. Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne

Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne obejmują przesyłanie dźwięku, obrazów lub innych informacji za pośrednictwem telefonu, telexu, telegramu, łączy i transmisji radiowych i telewizyjnych, satelity, poczty elektronicznej, usług faksowych itp., w tym usługi związane z sieciami komercyjnymi, telekonferencje i usługi pomocnicze. Usługi te nie obejmują wartości przekazywanych informacji. Obejmują one również usługi telefonii komórkowej, usługi szkieletowej sieci internetowej oraz usługi dostępu w trybie *on-line*, łącznie z zapewnianiem dostępu do Internetu. Kategoria ta nie obejmuje usług instalacji oprzyrządowania sieci telefonicznej, ponieważ są one uwzględnione w budownictwie.

Usługi informatyczne obejmują usługi związane ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem oraz usługi przetwarzania danych. Kategoria ta obejmuje również usługi konsultacyjne i wdrożeniowe w odniesieniu do sprzętu komputerowego i oprogramowania, konserwację i naprawy komputerów oraz urządzeń peryferyjnych, usługi odzyskiwania danych w przypadku awarii, zapewnianie doradztwa i pomocy w sprawach związanych z zarządzaniem zasobami komputerowymi, analizę, projektowanie i programowanie gotowych systemów (łącznie z opracowaniem i projektowaniem stron internetowych), oraz konsultacje techniczne związane z oprogramowaniem, licencje na używanie oprogramowania produkowanego seryjnie, stworzenie, wytworzenie, dostawę i dokumentację oprogramowania dostosowanego do indywidualnych potrzeb, łącznie z systemami operacyjnymi wykonanymi na zamówienie dla poszczególnych użytkowników, konserwację systemów i inne usługi wsparcia, takie jak szkolenie oferowane w ramach usług konsultacyjnych, usługi przetwarzania danych, takie jak wprowadzanie danych, tworzenie tabel i przetwarzanie na zasadzie

współużytkowania (*time-sharing*), usługi administrowania serwerem internetowym (np. dostarczanie miejsca na serwerze internetowym do zamieszczania stron internetowych klienta); zarządzanie urządzeniami komputerowymi. Kategoria ta nie obejmuje opłat licencyjnych za powielanie lub dystrybucję oprogramowania, które są uwzględnione w opłatach za korzystanie z własności intelektualnej, niesklasyfikowanych gdzie indziej. Leasing komputerów bez operatora jest włączony do usług technicznych, dotyczących handlu i pozostałych usług gospodarczych.

Usługi informacyjne obejmują usługi agencji informacyjnych, usługi dotyczące baz danych (tworzenie baz danych, przechowywanie danych oraz rozpowszechnianie danych i baz danych, łącznie z książkami telefonicznymi i listami adresowymi), zarówno w trybie *on-line*, jak i za pomocą nośników magnetycznych, optycznych lub drukowanych, portale służące do wyszukiwania stron internetowych (usługi przeglądarek znajdujących adresy internetowe dla klientów, którzy wprowadzają zapytanie z klawiatury). Kategoria ta obejmuje również bezpośrednie, niemiarowe subskrypcje gazet i czasopism, zarówno za pośrednictwem poczty, jak i elektronicznych i innych środków przekazu oraz usługi dostarczania treści w trybie *on-line* oraz usługi bibliotek i archiwów. Masowa subskrypcja gazet i czasopism zaliczana jest do obrotu towarowego.

2.10. Pozostałe usługi gospodarcze

Pozostałe usługi gospodarcze obejmują: usługi badawczo-rozwojowe, usługi doradcze związane z zarządzaniem, usługi techniczne, usługi dotyczące handlu i pozostałe usługi gospodarcze.

2.10.1. USŁUGI BADAWCZO-ROZWOJOWE

Usługi badawczo-rozwojowe obejmują usługi związane z badaniami podstawowymi, badaniami stosowanymi i eksperymentalnym rozwojem nowych produktów i procesów. Zasadniczo kategoria ta obejmuje wspomniane usługi w ramach nauk ścisłych, nauk społecznych i nauk humanistycznych, w tym budowę systemów operacyjnych odpowiadających postępowi technologicznemu. Kategoria ta obejmuje również badania komercyjne dotyczące elektroniki, farmacji i biotechnologii.

2.10.2. USŁUGI DORADCZE ZWIĄZANE Z ZARZĄDANIEM

Usługi doradcze związane z zarządzaniem obejmują: a) usługi prawne, księgowość, doradztwa w zakresie zarządzania i public relations; oraz b) reklamę, badanie rynku i sondaże opinii publicznej.

2.10.3. USŁUGI TECHNICZNE, DOTYCZĄCE HANDLU I POZOSTAŁE USŁUGI GOSPODARCZE

Kategoria ta obejmuje: a) usługi architektoniczne, inżynieryjne, naukowe i pozostałe usługi techniczne; b) utylizację odpadów i usuwanie zanieczyszczeń oraz usługi rolnicze i wydobywcze; c) usługi leasingu operacyjnego; d) usługi związane z handlem; oraz e) pozostałe usługi gospodarcze, niesklasyfikowane gdzie indziej.

2.11. Usługi osobiste, kulturalne i rekreacyjne

Kategoria ta obejmuje usługi audiowizualne i usługi pokrewne oraz pozostałe usługi osobiste, kulturalne i rekreacyjne.

Usługi audiowizualne i usługi pokrewne obejmują usługi i towarzyszące im opłaty związane z produkcją filmów (na taśmie filmowej lub kasetach wideo), programów radiowych i telewizyjnych (na żywo lub z taśmy) i nagrań muzycznych. Kategoria ta obejmuje wypożyczanie produktów audiowizualnych i pokrewnych; dostęp do kodowanych kanałów telewizyjnych (np. usług kablowych lub satelitarnych); masowe produkty audiowizualne, nabywane lub sprzedawane do wieczystego wykorzystania i dostarczane (pobierane) elektronicznie; płatności otrzymywane przez artystów estradowych (aktorów, muzyków, tancerzy), autorów, kompozytorów itp. Kategoria ta nie obejmuje opłat lub opłat licencyjnych za powielanie lub dystrybucję produktów audiowizualnych, które są uwzględnione w opłatach za korzystanie z własności intelektualnej, niesklasyfikowanych gdzie indziej.

Pozostałe usługi osobiste, kulturalne i rekreacyjne obejmują: a) usługi edukacyjne; b) usługi związane z ochroną zdrowia; c) usługi związane z dziedzictwem kulturowym i usługi rekreacyjne; oraz d) pozostałe usługi osobiste.

2.12. Towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, niesklasyfikowane gdzie indziej

Jest to kategoria rezydualna obejmująca transakcje rządowe (w tym transakcje organizacji międzynarodowych), których przedmiotem są towary i usługi, które nie mogły zostać sklasyfikowane w innych pozycjach. Kategoria ta obejmuje wszystkie transakcje (których przedmiotem są zarówno towary jak i usługi) enklaw takich jak ambasady, konsulaty, bazy wojskowe i organizacje międzynarodowe z rezydentami gospodarek, w których enklawy te są zlokalizowane. Kategoria ta nie obejmuje transakcji enklaw z rezydentami ich gospodarek rodzimych.

3. DOCHODY PIERWOTNE

Dochody pierwotne odpowiadają zwrotowi, jaki jednostki instytucjonalne otrzymują z tytułu ich wkładu do procesu produkcji, dostarczania aktywów finansowych lub udostępniania zasobów naturalnych innym jednostkom instytucjonalnym. Kategoria ta obejmuje koszty związane z zatrudnieniem, dochody z inwestycji oraz pozostałe dochody pierwotne.

3.1. Koszty związane z zatrudnieniem

Koszty związane z zatrudnieniem rejestruje się, gdy pracodawca (jednostka produkcyjna) i pracownik są rezydentami różnych gospodarek. Z punktu widzenia gospodarki, której rezydentami są jednostki produkcyjne, koszty związane z zatrudnieniem odpowiadają płacy całkowitej (włączając w to składki pracodawców na rzecz systemów zabezpieczenia społecznego lub prywatnych funduszy ubezpieczeń czy funduszy emerytalno-rentowych), w formie pieniężnej lub w naturze, wypłacanej przez przedsiębiorstwa będące rezydentami pracownikom będącym nierezydentami w zamian za pracę świadczoną przez pracowników w czasie okresu rozliczeniowego. Z punktu widzenia gospodarki, której rezydentami są osoby będące pracownikami, wynagrodzenie odpowiada płacy całkowitej, w formie pieniężnej lub w naturze, należnej im od przedsiębiorstw będących nierezydentami w zamian za pracę świadczoną w czasie okresu rozliczeniowego. Ważne jest ustalenie, czy istnieje stosunek pracodawca-pracownik; jeżeli stosunek pracodawca-pracownik nie istnieje, płatność stanowi nabycie usług.

3.2. Dochody z inwestycji

Dochody z inwestycji stanowią dochody uzyskiwane z tytułu posiadania przez rezydenta zagranicznych aktywów finansowych (przychody) oraz, symetrycznie, dochody uzyskiwane z tytułu posiadania przez nierezydenta krajowych aktywów finansowych (rozchody). Dochody z inwestycji obejmują dochody kapitałowe (dywidendy, wypłaty z zysku jednostek typu przedsiębiorstwo, reinwestowane zyski), dochody z należności (odsetki) oraz dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych w systemach ubezpieczeniowych, emerytalno-rentowych i standaryzowanych gwarancji.

W bilansie płatniczym dochód z inwestycji klasyfikuje się także według funkcji danej inwestycji, jako inwestycje bezpośrednie, inwestycje portfelowe, pozostałe inwestycje lub aktywa rezerwowe, i bardziej szczegółowo według rodzaju inwestycji. Definicje inwestycji według funkcji znajdują się w rachunku finansowym.

Zyski i straty z tytułu posiadania kapitału, jeżeli można je wyodrębnić, klasyfikuje się jako zmiany wartości inwestycji spowodowane zmianami cen rynkowych, a nie jako dochody z inwestycji. Przepływy netto powiązane z odsetkowymi instrumentami pochodnymi są wykazywane wyłącznie jako finansowe instrumenty pochodne w rachunku finansowym.

3.2.1. ODSETKI

Odsetki są formą dochodu z inwestycji otrzymywanego przez właścicieli określonych rodzajów aktywów finansowych, a mianowicie depozytów, dłużnych papierów wartościowych, kredytów, pożyczek i innych należności, w zamian za oddanie aktywów finansowych do dyspozycji innej jednostce instytucjonalnej. Do odsetek zalicza się także dochód od zasobów specjalnych praw ciągnięcia (SDR) oraz alokacji SDR.

Na rachunku dochodów pierwotnych zapisuje się „czyste odsetki”, poprzez usunięcie z odsetek faktycznych składnika FISIM. Dochody z odsetek wykazywane są w ujęciu memoriałowym.

3.2.2. DOCHÓD PODZIELONY PRZEDSIĘBIORSTW I INSTYTUCJI FINANSOWYCH

3.2.2.1. DYWIDENDY

Dywidendy są podzielonym zyskiem przydzielanym właścicielom udziałów kapitałowych w zamian za oddanie funduszy do dyspozycji przedsiębiorstw i instytucji finansowych. Dywidendy zapisuje się w dniu ustania prawa do dywidendy.

3.2.2.2. WYPŁATY Z DOCHODU JEDNOSTEK TYPU PRZEDSIĘBIORSTWO (QUASI-CORPORATIONS)

Wypłaty z dochodu jednostek typu przedsiębiorstwo (jednostek nieposiadających osobowości prawnej działających tak, jakby miały osobowość prawną, tj. oddziałów, umownych jednostek będących rezydentami na potrzeby gruntów i innych zasobów naturalnych stanowiących własność nierezydentów, spółek joint venture, trustów itd.) są kwotami, jakie właściciele jednostek typu przedsiębiorstwo wypłacają na własny użytek z zysków wypracowanych przez należące do nich spółki zależne. Wypłaty z dochodu jednostek typu przedsiębiorstwo rejestruje się w momencie, kiedy faktycznie miały one miejsce.

3.2.3. REINWESTOWANE ZYSKI Z ZAGRANICZNYCH INWESTYCJI BEZPOŚREDNICH

Reinwestowane zyski odpowiadają części zysków przypadającej inwestorom bezpośrednim, a wynikającej z posiadanego przez nich kapitału, których zagraniczne podmioty zależne, spółki stowarzyszone i oddziały nie rozdzielają w formie dywidend. Definiuje się je jako przynależną inwestorowi bezpośredniemu część łącznych skonsolidowanych zysków, wypracowanych przez podmiot bezpośredniego inwestowania w danym okresie (po uwzględnieniu podatków, odsetek i amortyzacji), pomniejszonych o dywidendy przypadające do zapłaty w tym okresie, w tym również dywidendy odnoszące się do zysków wypracowanych w poprzednich okresach. Reinwestowane zyski rejestruje się w okresie, w którym zostały wypracowane.

3.2.4. DOCHÓD Z AKCJI FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

Dochód z inwestycji przypisany posiadaczom akcji funduszy zbiorowego inwestowania, w tym funduszy wspólnego inwestowania (mutual funds) i funduszy inwestycyjnych typu otwartego (unit trusts), składa się z dwóch odrębnych pozycji:

3.2.4.1. DYWIDENDY (ZOB. 3.2.2.1), ORAZ

3.2.4.2. REINWESTOWANE ZYSKI

Zyski z funduszy inwestycyjnych można uważać za przekazywane ich udziałowcom (czy też posiadaczom jednostek uczestnictwa), jako że są one rodzajem dochodu z inwestycji z tytułu posiadanego kapitału. Fundusze inwestycyjne wypracowują dochody, inwestując środki otrzymane od udziałowców. Dochody udziałowców z funduszy inwestycyjnych definiuje się jako dochód z inwestycji uzyskany z portfela inwestycyjnego funduszu, po potrąceniu kosztów operacyjnych. Zysk netto funduszu inwestycyjnego po potrąceniu kosztów operacyjnych należy do udziałowców. Jeżeli udziałowcom wypłaca się w formie dywidendy jedynie część zysku netto, wówczas zatrzymaną część zysku należy traktować tak, jakby została wypłacona udziałowcom, a następnie reinwestowana.

3.2.5. DOCHODY Z INWESTYCJI PRZYPISANE POSIADACZOM POLIS UBEZPIECZENIOWYCH W SYSTEMACH UBEZPIECZENIOWYCH, EMERYTALNO-RENTOWYCH I STANDARYZOWANYCH GWARANCJI

Dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych odpowiadają dochodom pierwotnym ogółem otrzymywanym z inwestowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Są to rezerwy, dla których instytucja ubezpieczeniowa zapisuje odpowiadające im zobowiązanie wobec posiadaczy polis ubezpieczeniowych.

Uprawnienia emerytalno-rentowe powstają w ramach programów o zdefiniowanej składce lub programów o zdefiniowanym świadczeniu.

3.3. Pozostałe dochody pierwotne

Pozostałe dochody pierwotne klasyfikuje się według sektora instytucjonalnego gospodarki sprawozdającej (sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory); zawierają one następujące składniki: podatki od producentów i podatki od importu, dotacje, koncesje.

3.3.1. PODATKI OD PRODUCENTÓW I PODATKI OD IMPORTU

Kategoria ta zawiera następujące składniki:

3.3.1.1. PODATKI OD PRODUKTÓW

Podatki od produktów są płatne od jednostki wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu transgranicznego towaru lub usługi. Przykładowe podatki od produktów to podatek VAT, cła przywozowe, podatek akcyzowy i podatki konsumpcyjne.

3.3.1.2. INNE PODATKI OD PRODUCENTÓW

Inne podatki od producentów obejmują wszystkie podatki obciążające przedsiębiorstwa w wyniku podejmowania produkcji. Zalicza się do nich zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej lub zawodowej.

3.3.2. DOTACJE

Kategoria ta zawiera następujące składniki:

3.3.2.1. DOTACJE DO PRODUKTÓW

Dotacje do produktów są płatne od jednostki wyprodukowanego towaru lub usługi.

3.3.2.2. INNE DOTACJE DLA PRODUCENTÓW

Inne dotacje dla producentów obejmują dotacje z wyłączeniem dotacji do produktów otrzymywanych w wyniku podejmowania produkcji przez jednostki produkcyjne będące rezydentami.

3.3.3. KONCESJE

Koncesje obejmują dochód otrzymywany w zamian za udostępnienie zasobów naturalnych jednostkom instytucjonalnym będącym nierezydentami. Przykładowe koncesje to kwoty płatne za korzystanie z kopalnych złóż mineralnych i innych zasobów umiejscowionych pod powierzchnią ziemi, a także rybołówstwo, leśnictwo i prawo wypasu.

Regularne płatności dokonywane przez korzystających ze złóż naturalnych, takich jak zasoby umiejscowione pod powierzchnią ziemi, są często określane mianem opłat za prawną eksploatację (royalties), ale klasyfikowane jako koncesje.

4. DOCHODY WTÓRNE

Rachunek dochodów wtórnych prezentuje transfery bieżące pomiędzy rezydentami a nierezydentami. Transfer jest zapisem odpowiadającym dostarczeniu towarów, usług, aktywów finansowych lub innych aktywów nieprodukowanych przez jednostkę instytucjonalną innej jednostce instytucjonalnej, po którym nie następuje odpowiadający mu zwrot przedmiotu mającego wartość ekonomiczną. Transfery bieżące obejmują wszystkie transfery, które nie są transferami kapitałowymi. Transfery bieżące są klasyfikowane zgodnie z sektorem instytucjonalnym gospodarki sprawozdającej dokonującym lub otrzymującym transfer (sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory).

Transfery bieżące sektora instytucji rządowych i samorządowych obejmują podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, bieżącą współpracę międzynarodową, różne transfery bieżące, zasoby własne UE z tytułu VAT i DNB.

Transfery bieżące pozostałych sektorów obejmują podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, różne transfery bieżące, składki netto na pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe, odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz korekty z tytułu zmian uprawnień emerytalno-rentowych. Różne transfery bieżące obejmują transfery osobiste pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów (w tym przekazy zarobków).

4.1. Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.

Podatki bieżące od dochodów, majątku itp. w rachunkach międzynarodowych składają się głównie z podatków nakładanych na dochody uzyskiwane przez nierezydentów z tytułu świadczenia pracy lub dostarczania aktywów finansowych. Kategoria ta obejmuje również podatki od zysków kapitałowych z aktywów nierezydentów. Podatki od dochodów i zysków kapitałowych z aktywów finansowych są generalnie należne od „pozostałych sektorów” (osób prywatnych, przedsiębiorstw i instytucji finansowych oraz instytucji niekomercyjnych) i otrzymywane przez „sektor instytucji rządowych i samorządowych”.

4.2. Składki na ubezpieczenia społeczne

Składki na ubezpieczenia społeczne są faktycznymi lub zakładanymi wstępnie składkami gospodarstw domowych na systemy zabezpieczenia społecznego z przeznaczeniem na wypłaty świadczeń społecznych.

4.3. Świadczenia społeczne

Świadczenia społeczne obejmują świadczenia płatne w ramach systemów zabezpieczenia społecznego i programów emerytalno-rentowych. Świadczenia społeczne obejmują emerytury i świadczenia nieemerytalne z tytułu zdarzeń takich, jak choroba, bezrobocie, usługi mieszkaniowe i edukacyjne, i mogą być świadczeniami pieniężnymi lub w naturze.

4.4. Składki netto na pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe

Składki netto na pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe obejmują zarówno składki brutto płacone przez posiadaczy polis ubezpieczeniowych w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej w okresie rozliczeniowym (składki zarobione), jak i uzupełnienia do składek płaconych z dochodów z inwestycji przypisanych posiadaczom polis ubezpieczeniowych, po odjęciu opłat za usługi świadczone przez instytucje ubezpieczeniowe. Opłaty za świadczone usługi stanowią nabycie usług przez posiadaczy polis ubezpieczeniowych i są zapisywane jako usługi ubezpieczeniowe. Kategoria ta obejmuje składki netto od standaryzowanych gwarancji.

4.5. Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych są kwotami płatnymi w rozliczeniu roszczeń, które stają się wymagalne w czasie bieżącego okresu rozliczeniowego. Odszkodowania stają się wymagalne w momencie wystąpienia zdarzenia, które stanowi podstawę uzasadnionej roszczenia. W kategorii tej zapisuje się odszkodowania z tytułu standaryzowanych gwarancji.

4.6. Bieżąca współpraca międzynarodowa

Bieżąca współpraca międzynarodowa obejmuje transfery bieżące, pieniężne lub w naturze, pomiędzy rządami różnych gospodarek lub pomiędzy rządami a organizacjami międzynarodowymi. Część bieżącej współpracy międzynarodowej dotyczy stosunków z instytucjami Unii.

4.7. Różne transfery bieżące

Różne transfery bieżące, pieniężne lub w naturze, obejmują transfery bieżące na rzecz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, transfery bieżące pomiędzy gospodarstwami domowymi, inne różne transfery bieżące, w tym grzywny i kary, część płatności za kupony loteryjne i gry hazardowe, płatności z tytułu wynagrodzeń i inne.

4.7.1. TRANSFERY OSOBISTE POMIĘDZY GOSPODARSTWAMI DOMOWYMI REZYDENTÓW I NIEREZYDENTÓW

Transfery osobiste pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów obejmują wszystkie transfery bieżące, pieniężne i w naturze, wykonywane/otrzymywane przez gospodarstwa domowe będące rezydentami, na rzecz/od gospodarstw domowych będących nierezydentami. Transfery osobiste obejmują pozycję „w tym: przekazy zarobków”.

4.7.1.1. PRZEKAZY ZAROBKÓW

Przekazy zarobków obejmują transfery osobiste dokonywane przez migrantów będących rezydentami nowych gospodarek i tam zatrudnionych, na rzecz gospodarstw domowych będących nierezydentami. Osoby, które pracują i pozostają w nowych gospodarkach przez okres krótszy niż jeden rok są uważane za nierezydentów, a ich wynagrodzenie rejestruje się w pozycji „koszty związane z zatrudnieniem”.

4.8. Zasoby własne UE z tytułu VAT i DNB

Trzecie i czwarte źródło zasobów własnych UE z tytułu VAT i DNB obejmuje transfery bieżące sektora instytucji rządowych i samorządowych każdego z państw członkowskich na rzecz instytucji Unii.

4.9. Korekta z tytułu zmian uprawnień emerytalno-rentowych

Korekta z tytułu zmian uprawnień emerytalno-rentowych jest niezbędna w celu uzgodnienia ujęcia emerytur i rent jako transferów bieżących z ujęciem uprawnień emerytalno-rentowych jako aktywów finansowych. Po dokonaniu tej korekty saldo rachunku bieżącego jest takie samo, jakie byłoby, gdyby składki na ubezpieczenia społeczne i otrzymywane emerytury nie były rejestrowane jako transfery bieżące.

B. Rachunek kapitałowy

Rachunek kapitałowy obejmuje transfery kapitałowe oraz nabycie/rozdzysponowanie niefinansowych aktywów nieprodukowanych. Transfery kapitałowe obejmują a) przeniesienie prawa własności środków trwałych; b) transfery środków powiązanych z nabyciem lub rozdzysponowaniem środków trwałych albo zależnych od nabycia lub rozdzysponowania środków trwałych; oraz c) umorzenie zobowiązań przez wierzyciela bez żądania w zamian zapłaty. Transfery kapitałowe mogą być transferami pieniężnymi lub w naturze (np. umorzenie długu). W praktyce rozróżnienie pomiędzy transferami bieżącymi i kapitałowymi zależy od sposobu wykorzystania transferu przez kraj będący odbiorcą. Nabycie/rozdzysponowanie niefinansowych aktywów nieprodukowanych obejmuje wartości niematerialne i prawne, takie jak patenty, dzierżawy i inne prawa zbywalne. W tej pozycji rachunku kapitałowego należy rejestrować wyłącznie nabycie/rozdzysponowanie takich aktywów, a nie korzystanie z nich.

5.1. Nabycie i rozdzysponowanie brutto niefinansowych aktywów nieprodukowanych

Niefinansowe aktywa nieprodukowane obejmują: a) zasoby naturalne; b) kontrakty, dzierżawy i licencje; oraz c) aktywa marketingowe (oznaczenia handlowe, znaki towarowe) oraz wartość firmy. Nabycie i rozdzysponowanie niefinansowych aktywów nieprodukowanych rejestruje się odrębnie w ujęciu brutto, nie netto. W tej pozycji rachunku kapitałowego należy rejestrować wyłącznie nabycie/rozdzysponowanie takich aktywów, a nie korzystanie z nich.

5.2. Transfery kapitałowe

Transfery kapitałowe obejmują (i) przeniesienie prawa własności środków trwałych; (ii) transfery środków powiązanych z nabyciem lub rozdzysponowaniem środków trwałych albo zależnych od nabycia lub rozdzysponowania środków trwałych; oraz (iii) umorzenie zobowiązań przez wierzyciela bez żądania w zamian zapłaty. Transfery kapitałowe mogą być transferami pieniężnymi lub w naturze (np. umorzenie długu). W praktyce rozróżnienie pomiędzy transferami bieżącymi i kapitałowymi zależy od sposobu wykorzystania transferu przez kraj będący odbiorcą.

Transfery kapitałowe są klasyfikowane zgodnie z sektorem instytucjonalnym gospodarki sprawozdającej dokonującym lub otrzymującym transfer (sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory). Transfery kapitałowe obejmują: podatki od kapitału, dotacje inwestycyjne i inne transfery kapitałowe.

5.2.1. PODATKI OD KAPITAŁU

Podatki od kapitału obejmują podatki pobierane w nieregularnych i rzadkich odstępach czasu od wartości aktywów lub wartości netto majątku posiadanego przez jednostki instytucjonalne lub od wartości aktywów transferowanych pomiędzy jednostkami instytucjonalnymi. Do podatków tych należą podatki od spadków i darowizn pomiędzy osobami prywatnymi, pobierane od kapitału beneficjentów.

5.2.2. DOTACJE INWESTYCYJNE

Dotacje inwestycyjne obejmują transfery kapitałowe, pieniężne lub w naturze, na sfinansowanie całości lub części kosztów nabycia środków trwałych. Odbiorcy są zobowiązani do wykorzystania dotacji inwestycyjnych otrzymanych w formie pieniężnej do finansowania środków trwałych brutto; dotacje te są często związane z konkretnymi projektami inwestycyjnymi, takimi jak duże inwestycje budowlane.

5.2.3. POZOSTAŁE TRANSFERY KAPITAŁOWE

Pozostałe transfery kapitałowe obejmują główne płatności jednorazowe stanowiące rekompensatę z tytułu poważnych szkód lub uszkodzeń ciała nieobjętych polisami ubezpieczeniowymi, duże darowizny, spadki i datki, w tym na rzecz instytucji niekomercyjnych. Kategoria ta obejmuje umorzenia długu.

5.2.3.1. UMRZENIE DŁUGU

Umorzenie długu jest dobrowolnym anulowaniem całości lub części zadłużenia w ramach porozumienia umownego pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem.

C. Rachunek finansowy i międzynarodowa pozycja inwestycyjna

Generalnie w rachunku finansowym zapisuje się transakcje angażujące aktywa i zobowiązania finansowe, zawarte pomiędzy rezydentami a nierezydentami. W rachunku finansowym transakcje rejestruje się w ujęciu netto: nabycie netto aktywów finansowych odpowiada nabyciu aktywów pomniejszonemu o zmniejszenie stanu aktywów.

Międzynarodowa pozycja inwestycyjna (MPI) prezentuje, na koniec każdego kwartału, wartość aktywów finansowych rezydentów danej gospodarki stanowiących należności od nierezydentów, oraz zobowiązania rezydentów danej gospodarki wobec nierezydentów, plus wartość złota kruszcowego jako aktywa rezerwowego. Różnica pomiędzy aktywami a pasywami stanowi saldo MPI, i odzwierciedla wartość albo należności netto albo zobowiązań netto wobec reszty świata.

Wartość MPI na koniec okresu wynika z pozycji na koniec poprzedniego okresu, transakcji w bieżącym okresie oraz innych zmian będących konsekwencją innych czynników niż transakcje pomiędzy rezydentami a nierezydentami, które mogą być związane z innymi zmianami ilościowymi i aktualizacją wyceny w wyniku zmian kursów walut lub cen.

Zgodnie z podziałem funkcjonalnym, transgraniczne transakcje i pozycje finansowe klasyfikuje się jako inwestycje bezpośrednie, inwestycje portfelowe, finansowe instrumenty pochodne (niewłączone do aktywów rezerwowych) oraz pracownicze opcje na akcje, pozostałe inwestycje i aktywa rezerwowe. Transgraniczne transakcje i pozycje finansowe wykazywane są następnie w podziałach według rodzaju instrumentu i sektora instytucjonalnego.

Podstawą wyceny transakcji i pozycji są ceny rynkowe. Pozycje w instrumentach niezbywalnych, tj. kredyty i pożyczki, depozyty i inne kwoty do otrzymania/zapłacenia, wycenia się według wartości nominalnej. Jednak transakcje w tych instrumentach wycenia się według cen rynkowych. W celu uwzględnienia różnicy pomiędzy wyceną transakcji po cenach rynkowych i wyceną pozycji według wartości nominalnej, sprzedający rejestruje aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen w okresie, w którym ma miejsce sprzedaż, równe różnicy pomiędzy wartością nominalną a wartością transakcji, podczas gdy kupujący rejestruje odwrotną kwotę jako aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen. Podobne zapisy mają miejsce dla transakcji i pozycji w udziałach kapitałowych z tytułu inwestycji bezpośrednich, gdzie pozycje te odzwierciedlają fundusze własne według wartości księgowej (zob. następny punkt).

Rachunek finansowy bilansu płatniczego i MPI zawiera zapisy kompensujące naliczone przychody z tytułu instrumentów sklasyfikowanych w odpowiednich kategoriach funkcjonalnych.

6.1. Inwestycje bezpośrednie

Inwestycje bezpośrednie są związane z sytuacją, w której rezydent danej gospodarki kontroluje lub ma znaczący wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem będącym rezydentem innej gospodarki. Zgodnie ze standardami międzynarodowymi (BPM6) dowodem istnienia takiego stosunku jest bezpośrednio lub pośrednio posiadanie co najmniej 10 % całkowitej liczby głosów w przedsiębiorstwie będącym rezydentem danej gospodarki przez inwestora będącego rezydentem innej gospodarki. Zgodnie z tym kryterium stosunek inwestycji bezpośredniej może istnieć pomiędzy wieloma wzajemnie powiązanymi przedsiębiorstwami, niezależnie od tego, czy powiązanie to dotyczy jednej czy kilku sieci. Stosunek ten może rozciągać się na spółki zależne, pośrednio zależne i stowarzyszone podmiotu bezpośredniego inwestowania. Po ustaleniu istnienia inwestycji bezpośredniej wszystkie późniejsze przepływy finansowe/pozycje pomiędzy powiązanymi podmiotami wykazuje się jako transakcje/pozycje inwestycji bezpośrednich.

Kapitał własny obejmuje udziały kapitałowe w oddziałach, jak również podmiotach zależnych i stowarzyszonych. Reinwestowane zyski obejmują zapis kompensujący dla udziałów inwestora bezpośredniego w dochodach niepodzielonych w formie dywidendy przez podmioty zależne lub powiązane, oraz dochody oddziałów nieprzekazane inwestorowi bezpośredniemu i rejestrowane w pozycji „dochody z inwestycji” (zob. 3.2.3).

Udziały kapitałowe i zadłużenie z tytułu inwestycji bezpośrednich podlegają dalszemu podziałowi według typu relacji pomiędzy podmiotami oraz według kierunku inwestycji. Można wyróżnić trzy typy stosunku inwestycji bezpośredniej:

- a) inwestycja inwestora bezpośredniego w podmiotach bezpośredniego inwestowania. Kategoria ta obejmuje transakcje (i pozycje) inwestycji od inwestora bezpośredniego do podmiotów bezpośredniego inwestowania (bez względu na to, czy podlegają one bezpośredniej czy pośredniej kontroli albo bezpośredniemu czy pośredniemu wpływowi);
- b) inwestycja odwrotna. Ten rodzaj stosunku obejmuje transakcje (i pozycje) inwestycji od podmiotów bezpośredniego inwestowania do inwestora bezpośredniego;
- c) pomiędzy podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo. Ten rodzaj stosunku obejmuje transakcje (i pozycje) inwestycji pomiędzy przedsiębiorstwami, z których żadne nie podlega kontroli ani wpływowi drugiego, ale które wspólnie podlegają kontroli lub wpływowi tego samego inwestora bezpośredniego.

W odniesieniu do wyceny pozycji inwestycji bezpośrednich, udziały w spółkach giełdowych wycenia się według cen rynkowych. Natomiast udziały w podmiotach bezpośredniego inwestowania, które nie są notowane na giełdzie, wycenia się według wartości księgowej, stosując wspólną definicję obejmującą następujące pozycje księgowe:

- (i) kapitał wpłacony (z wyłączeniem akcji własnych oraz z uwzględnieniem rezerwy z tytułu agia emisyjnego akcji);
- (ii) wszystkie rodzaje rezerw (w tym także dotacje inwestycyjne, jeżeli wytyczne księgowe traktują je jako rezerwy spółki);
- (iii) niepodzielone zyski po uwzględnieniu strat (w tym także wynik roku bieżącego).

W przypadku udziałów kapitałowych w spółkach nienotowanych na giełdzie transakcje zapisywane w rachunku finansowym mogą różnić się od wartości funduszy własnych wycenianych według wartości księgowej rejestrowanych w MPI. Różnice te zapisuje się jako aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen.

Zaleca się jako dobrą praktykę, aby wszystkie państwa członkowskie rozpoczęły zbieranie danych dotyczących udziałów oraz reinwestowanych zysków bezpośrednich inwestycji zagranicznych na podstawie badań ankietowych bezpośrednich inwestycji zagranicznych przeprowadzanych co najmniej raz do roku (!).

6.2. Inwestycje portfelowe

Inwestycje portfelowe obejmują transakcje i pozycje, których przedmiotem są dłużne lub udziałowe papiery wartościowe niewłączone do inwestycji bezpośrednich lub aktywów rezerwowych. Inwestycje portfelowe obejmują udziały kapitałowe, akcje funduszy inwestycyjnych oraz dłużne papiery wartościowe, z wyjątkiem tych, które zostały sklasyfikowane jako inwestycje bezpośrednie lub aktywa rezerwowe. Inwestycje portfelowe nie obejmują takich transakcji, jak repo czy pożyczki papierów wartościowych. Transakcje i pozycje inwestycji portfelowych wycenia się według cen rynkowych. Jednak w przypadku inwestycji portfelowych, których przedmiotem są papiery wartościowe nienotowane na giełdzie, mogą pojawić się różnice w wycenie transakcji i pozycji, podobnie jak w przypadku inwestycji bezpośrednich, których przedmiotem są papiery wartościowe nienotowane na giełdzie. Także w tym przypadku różnice te wykazuje się jako aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen.

Wspólne zasady zbierania danych dotyczących inwestycji portfelowych znajdują się w załączniku VI.

6.2.1. UDZIAŁOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Udziały kapitałowe obejmują wszystkie instrumenty stwierdzające udział w wartości przedsiębiorstw i instytucji finansowych lub jednostek typu przedsiębiorstwo, pozostającej po zaspokojeniu roszczeń wszystkich wierzycieli. W przeciwieństwie do dłużnych papierów wartościowych, udziałowe papiery wartościowe nie przyznają jego posiadaczowi prawa do ustalonej z góry kwoty czy kwoty ustalonej według określonego wzoru. Udziałowe papiery wartościowe obejmują papiery wartościowe notowane na giełdzie i nienotowane na giełdzie.

Papiery wartościowe notowane na giełdzie to udziałowe papiery wartościowe notowane na uznanej giełdzie papierów wartościowych lub innego rodzaju rynku wtórnym. Papiery wartościowe nienotowane na giełdzie to udziałowe papiery wartościowe, które nie są notowane na żadnej giełdzie papierów wartościowych.

6.2.2. AKCJE FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

Akcje funduszy inwestycyjnych są emitowane przez fundusze inwestycyjne. W przypadku funduszy powierniczych określa się ją mianem „udziałów jednostkowych” (units). Fundusze inwestycyjne są przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania, za których pośrednictwem inwestorzy składają środki w celu inwestowania w aktywa finansowe lub niefinansowe. Akcje funduszy inwestycyjnych odgrywają wyspecjalizowaną rolę w pośrednictwie finansowym jako rodzaj zbiorowego inwestowania w inne aktywa, dlatego są one ujmowane odrębnie od pozostałych udziałów kapitałowych. Ponadto odmienny jest sposób ujmowania generowanych przez nie dochodów, ponieważ konieczne jest oszacowanie reinwestowanych zysków.

6.2.3. DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Dłużne papiery wartościowe są zbywalnymi instrumentami stwierdzającymi zobowiązanie. Zalicza się do nich weksle, obligacje, zbywalne certyfikaty depozytowe, bony komercyjne, skrypty dłużne, papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, instrumenty rynku pieniężnego oraz inne podobne instrumenty znajdujące się w obrocie na rynkach finansowych. Transakcje i pozycje w dłużnych papierach wartościowych dzieli się według terminu pierwotnego na krótko- i długoterminowe.

(!) Należy zaprzestać następujących niewłaściwych praktyk: (i) pozostawianie podmiotom sprawozdającym możliwości wyboru kryterium wyceny (wartości rynkowej lub wartości księgowej); (ii) stosowanie metody stałej inwentaryzacji/kumulacji dla transakcji bilansu płatniczego do wyliczania pozycji.

6.2.3.1. KRÓTKOTERMINOWE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe są płatne na żądanie lub emitowane z terminem pierwotnym do 1 roku włącznie. Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe dają posiadaczowi bezwarunkowe prawo do otrzymania wskazanej w nich, określonej kwoty w określonym terminie. Instrumenty te są zwykle przedmiotem obrotu, z dyskontem, na zorganizowanych rynkach; dyskonto zależy od oprocentowania oraz terminu pozostającego do zapadalności.

6.2.3.2. DŁUGOTERMINOWE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Długoterminowe dłużne papiery wartościowe są to papiery emitowane z terminem pierwotnym powyżej 1 roku albo bez określonego terminu (z wyjątkiem papierów płatnych na żądanie, które są zaliczane do krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych). Długoterminowe dłużne papiery wartościowe dają posiadaczowi a) bezwarunkowe prawo do ustalonego dochodu pieniężnego lub ustalonego w umowie zmiennego dochodu pieniężnego (gdzie płatności odsetek są niezależne od przychodów dłużnika); oraz b) bezwarunkowe prawo do ustalonej kwoty tytułem spłaty kapitału w określonym terminie lub terminach.

Zapisanie transakcji w bilansie płatniczym następuje w momencie zarejestrowania przez wierzyciela lub dłużnika należności lub zobowiązań w ich księgach. Transakcje zapisuje się według rzeczywistej otrzymanej lub zapłaconej ceny, pomniejszonej o prowizje i wydatki. Dlatego w przypadku papierów wartościowych z kuponami odsetkowymi uwzględnia się odsetki narosłe od ostatniej płatności odsetkowej, a w przypadku papierów wartościowych emitowanych z dyskontem – odsetki zakumulowane od czasu emisji. Uwzględnienie narosłych odsetek jest wymagane zarówno w przypadku rachunku finansowego bilansu płatniczego, jak i MPI; zapisom tym powinny odpowiadać zapisy kompensujące na odpowiednich rachunkach dochodów.

6.3. Finansowe instrumenty pochodne (niewłączone do aktywów rezerwowych) oraz pracownicze opcje na akcje

Pochodny instrument finansowy jest to instrument finansowy powiązany z innym określonym instrumentem finansowym, wskaźnikiem lub towarem, poprzez które można samoistnie obracać określonym ryzykiem finansowym (takim jak ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen papierów udziałowych i towarów, ryzyko kredytowe itp.) na rynkach finansowych. Kategoria ta wykazywana jest odrębnie od innych kategorii, ponieważ wiąże się ona z przeniesieniem ryzyka, a nie dostarczeniem środków lub innych zasobów. W przeciwieństwie do innych kategorii funkcjonalnych, finansowe instrumenty pochodne nie generują dochodów pierwotnych. Przepływy netto powiązane z odsetkowymi instrumentami pochodnymi są zapisywane jako finansowe instrumenty pochodne, nie jako dochód z inwestycji. Transakcje i pozycje w finansowych instrumentach pochodnych ujmują się odrębnie od wartości pozycji bazowych, z którymi są one powiązane. W przypadku opcji rejestruje się całą premię (tj. cenę zakupu/sprzedży opcji i opłatę manipulacyjną). Zwrotne depozyty zabezpieczające obejmują gotówkę lub inne zabezpieczenie złożone w celu ochrony partnera transakcji przed ryzykiem niewykonania zobowiązań. Są one klasyfikowane jako depozyty w pozycji „pozostałe inwestycje” (jeżeli zobowiązania dłużnika są zaliczane do szerokiego pieniądza) lub w pozycji „inne kwoty do otrzymania/zapłacenia”. Niepodlegające zwrotowi depozyty zabezpieczające (zwane także zmiennymi depozytami zabezpieczającymi) pomniejszają zobowiązanie finansowe powstałe w związku z instrumentem pochodnym; dlatego są one klasyfikowane jako transakcje finansowymi instrumentami pochodnymi.

Wycena finansowych instrumentów pochodnych dokonywana jest na zasadzie bieżącej aktualizacji rynkowej (marked-to-market). Zmiany cen instrumentów pochodnych wykazuje się jako zyski lub straty z tytułu posiadania aktywów (aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen). Zapisanie transakcji w finansowych instrumentach pochodnych następuje w momencie zarejestrowania przez wierzyciela lub dłużnika należności lub zobowiązań w ich księgach. Z uwagi na problemy praktyczne związane z wyodrębnieniem przepływów aktywów i pasywów dla niektórych instrumentów pochodnych, wszystkie transakcje dotyczące finansowych instrumentów pochodnych rejestrowane są w bilansie płatniczym strefy euro w ujęciu netto. W statystyce MPI aktywne i pasywne pozycje finansowych instrumentów pochodnych wykazywane są w ujęciu brutto, z wyjątkiem finansowych instrumentów pochodnych zaliczanych do aktywów rezerwowych, które wykazywane są w ujęciu netto. Ze względu na praktycznych, wbudowanych instrumentów pochodnych nie wykazuje się odrębnie od instrumentu bazowego, z którym są one powiązane.

Pracownicze opcje na akcje to opcje na zakup udziałów kapitałowych danej spółki oferowane jej pracownikom jako forma wynagrodzenia. Opcje na akcje przyznawane pracownikom, które mogą być przedmiotem obrotu na rynkach finansowych bez ograniczeń, klasyfikuje się jako finansowe instrumenty pochodne.

6.4. Pozostałe inwestycje

Pozostałe inwestycje to kategoria rezydualna, która obejmuje pozycje i transakcje nieuwzględnione w inwestycjach bezpośrednich, inwestycjach portfelowych, finansowych instrumentach pochodnych i pracowniczych opcjach na akcje oraz aktywach rezerwowych. W zakresie, w jakim poniższe kategorie aktywów i pasywów finansowych nie zostały włączone do inwestycji bezpośrednich lub aktywów rezerwowych, pozostałe inwestycje obejmują: a) pozostałe udziały kapitałowe; b) gotówkę i depozyty; c) kredyty i pożyczki (w tym wykorzystanie kredytów MFW); d) systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji; e) kredyty handlowe i zaliczki; f) inne kwoty do otrzymania/zapłacenia; oraz g) alokację SDR (zasoby SDR należą do aktywów rezerwowych).

W przypadku kredytów i pożyczek, depozytów i innych kwot do otrzymania/zapłacenia sprzedawanych z dyskontem wartości transakcji zapisywane w rachunku finansowym mogą różnić się od wartości nominalnych zapisywanych w MPI. Różnice te rejestruje się jako aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen.

6.4.1. POZOSTAŁE UDZIAŁY KAPITAŁOWE

Pozostałe udziały kapitałowe obejmują udziały w formie innej niż papiery wartościowe, i stąd nie są one zaliczane do inwestycji portfelowych. Udział w kapitale niektórych organizacji międzynarodowych nie przyjmuje formy papierów wartościowych i w związku z tym jest klasyfikowany jako pozostałe udziały kapitałowe.

6.4.2. GOTÓWKA I DEPOZYTY

Gotówka i depozyty obejmują pieniądź w obiegu i depozyty. Depozyty są standaryzowanymi niezbywalnymi umowami oferowanymi zazwyczaj przez instytucje przyjmujące depozyty, pozwalającymi na złożenie, a następnie wycofanie zmiennej kwoty pieniężnej przez wierzyciela. Depozyty obejmują zwykle gwarancję dłużnika do zwrotu kapitału inwestorowi.

Rozróżnienie pomiędzy „kredytami i pożyczkami” a „gotówką i depozytami” zależy od charakterystyki kredytobiorcy. Oznacza to, że po stronie aktywnej środki pożyczone przez sektor posiadający pieniądź będący rezydentem bankom będącym nierezydentami należy wykazać jako „depozyty”, natomiast środki pożyczone przez sektor posiadający pieniądź będący rezydentem instytucjom niebankowym (tj. jednostkom instytucjonalnym innym niż banki) będącym nierezydentami należy wykazać jako „kredyty i pożyczki”. Po stronie pasywnej środki pożyczone przez instytucje niebankowe będące rezydentami, tj. niemonetarne instytucje finansowe, są zawsze wykazywane jako „kredyty i pożyczki”. Rozróżnienie to oznacza również, że wszystkie transakcje pomiędzy monetarnymi instytucjami finansowymi będącymi rezydentami a bankami będącymi nierezydentami klasyfikowane są jako „depozyty”.

6.4.3. KREDYTY I POŻYCZKI

Kredyty i pożyczki są aktywami finansowymi, które: a) zostają utworzone, gdy wierzyciel pożyczka środki bezpośrednio dłużnikowi; oraz b) są poświadczane dokumentami, które są niezbywalne. Kategoria ta obejmuje wszystkie kredyty i pożyczki, w tym kredyty hipoteczne, leasing finansowy oraz operacje typu repo. Wszystkie operacje z przyrzeczeniem odkupu, tj. transakcje repo, sell/buy-back oraz pożyczki papierów wartościowych (z zabezpieczeniem w formie gotówki), traktuje się jako zabezpieczone kredyty, a nie transakcje bezwarunkowej sprzedaży/kupna papierów wartościowych, i ujmuje w pozycji „pozostałe inwestycje” w sektorze rezydenta przeprowadzającego operację. Takie podejście, które jest ponadto zgodne z praktyką księgową banków i innych instytucji finansowych, w bardziej rzetelny sposób odzwierciedla ekonomiczny sens tych instrumentów finansowych.

6.4.4. SYSTEMY UBEZPIECZENIOWE, EMERYTALNO-RENTOWE I STANDARYZOWANYCH GWARANCJI

Kategoria ta obejmuje: a) rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych; b) uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent; c) uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od instytucji nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalne; oraz d) rezerwy na pokrycie żądań wypłaty z tytułu standaryzowanych gwarancji.

6.4.5. KREDYTY HANDLOWE I ZALICZKI

Kredyty handlowe i zaliczki to należności finansowe powstające z tytułu bezpośredniego udzielenia kredytu przez dostawców towarów i usług ich klientom oraz płatności zaliczkowe za prace niezakończone lub planowane, w formie przedpłaty dokonywanej przez klientów na poczet jeszcze niedostarczonych towarów lub niezrealizowanych usług. Kredyty handlowe i zaliczki powstają, gdy płatność za towary lub usługi nie następuje jednocześnie ze zmianą własności towaru lub świadczeniem usługi.

6.4.6. INNE KWOTY DO OTRZYMANIA/ZAPŁACENIA

Kategoria ta obejmuje kwoty do otrzymania lub zapłacenia nieuwzględnione w kategorii „kredyty handlowe i zaliczki” lub „inne instrumenty”. Obejmuje ona aktywa finansowe i zobowiązania powstające jako odpowiedniki transakcji w przypadku, gdy zachodzi różnica w czasie między tymi transakcjami a płatnościami z ich tytułu. Inne kwoty do otrzymania/zapłacenia obejmują zobowiązania z tytułu podatków, zakupu i sprzedaży papierów wartościowych, opłaty z tytułu pożyczek papierów wartościowych, opłaty z tytułu pożyczek w złocie, wynagrodzenia, dywidendy oraz składki na ubezpieczenie społeczne, które zostały już naliczone, ale jeszcze nie zostały zapłacone.

6.4.7. ALOKACJA SDR-ÓW

Alokację SDR-ów na rzecz członków MFW wykazuje się jako zobowiązanie zaciągnięte przez otrzymującego w pozycji „SDR” w pozostałych inwestycjach, z odpowiadającym im zapisem w pozycji „SDR” w aktywach rezerwowych.

6.5. Aktywa rezerwowe

Aktywa rezerwowe są aktywami zagranicznymi, które są łatwo dostępne i kontrolowane przez władze monetarne na potrzeby finansowania bilansu płatniczego, interwencji na rynku walutowym mających na celu wpływanie na kurs walutowy oraz inne podobne potrzeby (takie jak utrzymywanie zaufania do waluty i gospodarki czy wykorzystanie jako podstawa dla zaciągania kredytów za granicą). Aktywa rezerwowe muszą być aktywami w walutach obcych, należnościami od nierezydentów i aktywami, które istnieją w rzeczywistości. Kategoria ta nie obejmuje aktywów potencjalnych. Pojęciami, które mają podstawowe znaczenie dla kategorii aktywów rezerwowych, są pojęcia „kontroli” i „dostępności do wykorzystania” przez władze monetarne.

Aktywa rezerwowe strefy euro składają się z aktywów rezerwowych Eurosystemu, tj. aktywów rezerwowych EBC oraz aktywów rezerwowych krajowych banków centralnych (KBC) strefy euro.

Aktywa rezerwowe muszą: (i) znajdować się pod skuteczną kontrolą władz monetarnych Eurosystemu, tj. EBC lub KBC strefy euro; oraz (ii) być bardzo płynnymi, zbywalnymi i wiarygodnymi należnościami Eurosystemu od rezydentów spoza strefy euro, nominowanymi w walutach wymienialnych innych niż euro, złocie monetarnym, transzy rezerwowej w MFW lub specjalnych prawach ciągnięcia (SDR).

Definicja ta w sposób jednoznaczny wyklucza możliwość traktowania należności walutowych od rezydentów strefy euro oraz należności w euro jako aktywów rezerwowych, zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie strefy euro. Podobnie, zgodnie z postanowieniami instytucjonalnymi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w definicji aktywów rezerwowych strefy euro nie mieszczą się pozycje walutowe sektora rządowego szczebla centralnego lub ministerstw finansów.

Aktywa rezerwowe EBC tworzone są zgodnie z art. 30 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych, w związku z czym uważa się je za pozostające pod bezpośrednią skuteczną kontrolą EBC. Dopóki nie nastąpi dalsze przeniesienie własności, dopóty aktywa rezerwowe utrzymywane przez KBC uznaje się za pozostające pod ich bezpośrednią i skuteczną kontrolą, i traktuje jako aktywa rezerwowe danego KBC.

Rezerwy Eurosystemu prezentowane są w ujęciu brutto, bez pomniejszania o zobowiązania związane z rezerwami, z wyjątkiem aktywów rezerwowych zawartych w podkategorii „finansowe instrumenty pochodne”, które rejestruje się w ujęciu netto.

Do wyceny stosuje się ceny rynkowe, a mianowicie: a) dla transakcji – ceny rynkowe obowiązujące w momencie dokonania transakcji; oraz b) dla portfeli – średniorynkowe kursy zamknięcia na koniec okresu sprawozdawczego. Do przeliczania na euro transakcji i portfeli aktywów nominowanych w walutach obcych stosuje się, odpowiednio, rynkowe kursy walutowe obowiązujące w czasie dokonania transakcji oraz średniorynkowe kursy zamknięcia na koniec okresu sprawozdawczego.

Pogląd, iż inne płynne aktywa w walutach obcych, nieuwzględnione w pozycji „aktywa rezerwowe” statystyki bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, również mogą być ważnym wskaźnikiem zdolności danego kraju do wywiązywania się ze zobowiązań walutowych, zyskał szerszą akceptację i został przyjęty przez MFW w Specjalnym standardzie rozpowszechniania danych (Special Data Dissemination Standard, SDDS). W celu obliczenia płynnych aktywów w walutach obcych należy uzupełnić dane dotyczące rezerw brutto o informacje na temat innych aktywów w walutach obcych i pasywów związanych z rezerwami. Miesięczne dane dotyczące aktywów rezerwowych (brutto) Eurosystemu są więc uzupełniane o informacje na temat pozostałych aktywów w walutach obcych oraz przewidywanych i warunkowych krótkoterminowych obciążeniach (netto) aktywów rezerwowych brutto w podziale według terminów wymagalności. Ponadto wymagany jest również, w terminie trzech miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego, podział walutowy aktywów rezerwowych brutto na nominowane w SDR-ach (kwota ogółem) i innych walutach (kwota ogółem).

6.5.1. ZŁOTO MONETARNE

Złoto monetarne to złoto, do którego tytuł posiadają władze monetarne (lub inne podmioty podlegające skutecznej kontroli władz monetarnych) i które jest utrzymywane jako aktywo rezerwowe. Złoto monetarne obejmuje złoto kruszcowe oraz rachunki złota niealokowanego prowadzone przez nierezydentów, które dają prawo żądania dostarczenia złota.

Zasoby złota monetarnego powinny pozostawać niezmienione we wszystkich odwracalnych transakcjach w złocie (swapy, operacje z przyrzeczeniem odkupu, kredyty i depozyty).

6.5.1.1. **Złoto kruszcowe** może mieć postać monet, wlewek lub sztab o zawartości czystego złota przynajmniej 995/1000, w tym złota kruszcowego na rachunkach złota alokowanego.

6.5.1.2. **Rachunki złota niealokowanego** stanowią należność w złocie od podmiotu prowadzącego rachunek. W przypadku tych rachunków podmiot je prowadzący posiada tytuł do fizycznego złota alokowanego i przyznaje posiadaczom rachunków należność nominowaną w złocie. Rachunki złota niealokowanego niezaliczone do złota monetarnego zalicza się do pozostałych inwestycji jako gotówkę i depozyty.

6.5.2. SDR-y

SDR-y to zagraniczne aktywa rezerwowe tworzone przez MFW i przydzielane jego członkom dla uzupełnienia posiadanych przez nich oficjalnych aktywów rezerwowych. SDR-y mogą należeć wyłącznie do władz monetarnych krajów członkowskich MFW oraz ograniczonej liczby międzynarodowych instytucji finansowych, które są ich uprawnionymi posiadaczami.

6.5.3. TRANSZA REZERWOWA W MFW

Jest to suma: a) „transzy rezerwowej”, tj. kwoty walut obcych (w tym SDR-ów), jaką kraj członkowski może otrzymać od MFW w krótkim okresie czasu; oraz b) zadłużenia MFW w ramach umowy pożyczki w generalnym rachunku zasobów, która jest łatwo dostępna dla kraju członkowskiego.

6.5.4. INNE AKTYWA REZERWOWE

Inne aktywa rezerwowe obejmują gotówkę i depozyty, papiery wartościowe, finansowe instrumenty pochodne i inne należności. Depozyty obejmują depozyty dostępne na żądanie. Papiery wartościowe obejmują płynne i zbywalne udziały i dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez nierezydentów, w tym akcje lub jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Finansowe instrumenty pochodne zalicza się do aktywów rezerwowych wyłącznie, jeżeli instrumenty pochodne odnoszące się do zarządzania aktywami rezerwowymi są integralnie związane z wyceną takich aktywów. Inne należności obejmują kredyty udzielone instytucjom niebankowym będącym nierezydentami, długoterminowe kredyty w rachunku powierniczym MFW oraz inne aktywa finansowe nieuwzględnione gdzie indziej, ale spełniające definicję aktywów rezerwowych.

2. Miesięczny bilans płatniczy

Sporządzanie danych miesięcznych dotyczących szeregu pozycji rachunku bieżącego i rachunku kapitałowego jest szczególnie trudne w systemach zbierania danych, które opierają się głównie na badaniach ankietowych i sprawozdawczości bezpośredniej. W szczególności w przypadku pozycji usługi, koszty związane z zatrudnieniem, reinwestowane zyski⁽¹⁾, pozostałe dochody pierwotne, dochody wtórne oraz rachunek kapitałowy wszystkie lub prawie wszystkie dane zwykle wykorzystywane do sporządzania kwartalnego bilansu płatniczego, w tym informacje z administracyjnych źródeł danych, mogą być niedostępne z częstotliwością miesięczną lub mogą być niekompletne.

Natomiast dane miesięczne dla pozycji towary są dostępne ze statystyki handlu zagranicznego, np. jako dane wstępne. Niemniej jednak również w odniesieniu do towarów dane miesięczne mogą nie zawsze być dostępne w odpowiednim terminie, a dane wstępne mogą być niekompletne.

W związku z kosztami sporządzania danych oraz obciążeniami sprawozdawczymi powszechnie przyjętą praktyką jest wykorzystywanie modeli szeregów czasowych lub pośrednich metod szacunkowych w celu poprawy jakości danych miesięcznych dotyczących wyżej wymienionych pozycji rachunku bieżącego i rachunku kapitałowego.

3. Klasyfikacja według sektora instytucjonalnego

Struktura sektorowa agregatów strefy euro obejmuje banki centralne, inne monetarne instytucje finansowe (MIF) – instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego, oraz fundusze rynku pieniężnego, sektor instytucji rządowych i samorządowych oraz pozostałe sektory – instytucje finansowe inne niż MIF, przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych. Te sektory instytucjonalne są zgodne z definicjami zawartymi w ESA 2010. W statystyce strefy euro sektor „banki centralne” obejmuje Eurosystem.

⁽¹⁾ Jeżeli reinwestowane zyski są obliczane na podstawie rocznych badań ankietowych, wówczas niezbędne dane mogą być niedostępne również z częstotliwością kwartalną, w którym to przypadku konieczne jest ich oszacowanie.

ZAŁĄCZNIK IV

PRZEKAZYWANIE DANYCH EUROPEJSKIEMU BANKOWI CENTRALNEMU

Do przekazywania drogą elektroniczną informacji statystycznych wymaganych przez Europejski Bank Centralny (EBC) krajowe banki centralne (KBC) wykorzystują system dostarczony przez Europejski System Banków Centralnych (ESBC), oparty na sieci telekomunikacyjnej „ESCB-Net”. Wymiana danych w ramach ESBC jest oparta na formacie Statistical Data and Metadata eXchange. Wymóg ten nie uniemożliwia korzystania z innych sposobów przekazywania EBC informacji statystycznych jako uzgodnionych rozwiązań awaryjnych.

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania systemu przekazywania danych KBC mają obowiązek przestrzegania poniższych zaleceń.

- **Kompletność:** KBC przekazują wszystkie wymagane klucze szeregów. Brak kluczy szeregów lub podanie kluczy nieobjętych wykazem uważa się za przekaz niekompletny. Jeżeli brakuje danej obserwacji, pominięcie takiej rejestruje się za pomocą odpowiedniego znacznika stanu obserwacji.
- **Tożsamość księgową danych i konwencja znaków:** zasady zatwierdzania muszą być wdrożone przez KBC przed przekazaniem danych do EBC.

W razie wprowadzania korekt dotyczących jedynie podzbioru kluczy szeregów, zasady zatwierdzania stosuje się do całego przekazu.

ZAŁĄCZNIK V

MONITOROWANIE STATYSTYCZNYCH METOD SPORZĄDZANIA DANYCH

Europejski Bank Centralny (EBC) monitoruje pojęcia i definicje oraz metody sporządzania danych stosowane przez państwa członkowskie strefy euro. O praktykach i rozwoju sytuacji w zakresie statystyki bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej w państwach członkowskich informuje publikacja EBC „European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (Metody statystyczne dla bilansu płatniczego/międzynarodowej pozycji inwestycyjnej Unii Europejskiej), zwana dalej księgą bilansu płatniczego.

Księga bilansu płatniczego zawiera szczegółowe opisy metod sporządzania danych oraz stosowanych pojęć i definicji, jak również informacje dotyczące odstępstw od ustalonej metodologii statystyki bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej.

Księga bilansu płatniczego jest regularnie aktualizowana w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi.

ZAŁĄCZNIK VI

ZBIERANIE DANYCH DOTYCZĄCYCH INWESTYCJI PORTFELOWYCH

Z uwagi na nieodłączne trudności związane ze sporządzaniem statystyki inwestycji portfelowych uznano za konieczne opracowanie wspólnych rozwiązań dotyczących gromadzenia informacji tego rodzaju dla całej strefy euro.

Za kluczową dla funkcjonowania systemów zbierania danych uważa się dostępność i jakość scentralizowanej bazy danych papierów wartościowych (zwanej dalej „SBDPW”).

Docelowy zakres określa się następująco: stany papierów wartościowych przekazywane krajowym odbiorcom na bazie zagregowanej, tj. bez użycia standardowych kodów (ISIN lub podobnych), nie mogą przekroczyć 15 % stanów inwestycji portfelowych (aktywów i pasywów) ogółem. Ta wartość progowa powinna być stosowana jako wskazówka do oceny wielkości systemów państw członkowskich. Aby umożliwić sporządzanie statystyki z danych gromadzonych „papier po papierze”, SBDPW powinna obejmować wystarczającą liczbę papierów wartościowych inwestycji portfelowych na całym świecie.

Stany dla aktywów i pasywów inwestycji portfelowych w ramach międzynarodowej pozycji inwestycyjnej sporządzane są wyłącznie na podstawie danych o stanach.

Systemy gromadzenia danych dotyczących inwestycji portfelowych w strefie euro zgodne są z jednym z modeli przedstawionych w poniższej tabeli:

Obowiązujące modele zbierania danych dotyczących inwestycji portfelowych

— Miesięczne stany [p-p-p] + miesięczne transakcje [p-p-p]
— Kwartalne stany [p-p-p] + miesięczne transakcje [p-p-p]
— Miesięczne stany [p-p-p] + wyliczone miesięczne transakcje [p-p-p]
— Kwartalne stany [p-p-p] + miesięczne transakcje [zagregowane]

Uwagi: „p-p-p” = zbieranie danych „papier po papierze”;

„wyliczone transakcje” = różnica stanów (skorygowana o zmiany kursów walutowych, cen i inne określone zmiany ilościowe).

ZAŁĄCZNIK VII

WYTYCZNE, KTÓRE UTRACIŁY MOC, WRAZ Z LISTĄ KOLEJNYCH ZMIAN

Wytyczne EBC/2004/15 (Dz.U. L 354 z 30.11.2004, s. 34)

Wytyczne EBC/2007/3 (Dz.U. L 159 z 20.6.2007, s. 48)
